

ΕΣΤΙΑ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΒΡΑΒΕΥΘΕΝ ΥΠΟ ΤΟΥ ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΙΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

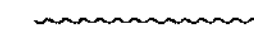

ΤΟΜΟΣ ΕΙΚΟΣΤΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ

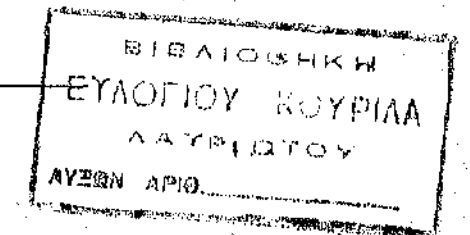

1889

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΙΟΥΝΙΟΣ

ΤΙΜΑΤΑΙ ΔΡΑΧΜΑΣ 6. — ΔΕΔΕΜΕΝΟΣ ΔΡΑΧΜΑΣ 8.

ΑΘΗΝΗΣ

ΕΚΔΟΤΑΙ

Ν. Γ. ΠΟΛΙΤΗΣ ΚΑΙ Γ. ΔΡΟΣΙΝΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ ΕΝ ΤΗ ΟΔΩ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΥ ΑΡΙΘ. 14 ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΟΔΟΝ ΣΤΑΔΙΟΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΥΛΟΓΙΩΝ ΚΟΥΡΙΛΙΑ
ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΟΥ

ΑΥΘΕΝΤΟΜΕΝΟ

Α
 Ἀγαθάγγελος σ. 88.
 Ἀγαλάτιον (τὸ χαλκοῦν) 123.
 Ἀγάπης (Ὁ ὄρκος τῆς) 425.
 Ἀγίου Ὄρους (Δι βιβλιαθῆμαι τοῦ) 385.
 Ἀθῆναι (Ἀγνωστοί) — Τὰ Ἀναφωτικά 381, 397.
 Ἀθηναϊκαὶ σελίδες: Ἐν τῷ Ξενοδοχείῳ 270. — Συ-
 ζυγικὴ σκηνή 343. — Δύο μικροὶ 341. — Τὸ πανό-
 ραμα 402.
 Ἀθήναις (Ὁ μῦθος περὶ ἐπιστημονικῶν σπουδῶν ἐν)
 κατὰ τὸν 18' αἰῶνα 457, 473.
 Ἀκαδημία 229.
 Ἀλυσία (Ἡ) ἐν Μεσολογίῳ 324.
 Ἀμορῆ Μαριώ! 441.
 Ἄνθος - Ἐρημίτης, ποίημα 504.
 Ἀπομνημονευμάτων μου (Ὀλίγα τινὲς σελίδες ἐκ τῶν)
 309.
 Ἀριθμοὶ (Ὁ) τοῦ συντάγματος 256.
 Ἀραβῶν καὶ γάμος ἐν Ἰωνίῳ 45.
 Ἀσθένεια (Πόθεν κυρίως πηγάζουσιν αἱ) 106, 424, 237.
 Γ
 Γαλλία καὶ Ἀνατολή 277.
 Γιβραλτάρ 74.
 Ε
 Ἐδῶ κ' ἐκαὶ 64, 80, 96, 112, 228, 244, 260, 276,
 292, 308, 324, 340, 356, 392, 408, 424, 440,
 458, 472, 488, 504, 520.
 Ἐὐφελ (Ὁ πύργος) 305.
 Ἐκθέσεως (Ἐκ τῆς Παγκοσμίου) 438.
 Ἐκθέσεως (Ἐπίλογος ἐπὶ τῆς ἀρτι) 17.
 Ἐκκλησία (Ἡ νέα) Γεωργίου Πραγματῶν ἐν Θεσσαλο-
 νικῇ 7.
 Ἐνδωμέθα (Πῶς πρέπει νὰ) 26.
 Ἐπιστημονικὰ ἀνάλεκτα 306, 353.
 Ἐπιστημονικαὶ διαλέξεις 467.
 Ἐυρυμέδων, δράμα 72.
 Ἐύτυχια (Ἡ) ποίημα 305.
 Ἐύτυχιας (Ὁ δρόμος τῆς) 330.
 Θ
 Θανάτω (Ἐπὶ τῷ) τοῦ Χαριλάου Π. ποίημα 390.
 Θέρμανσις τῶν οἰκιῶν 13.
 Ι
 Ἰατροὶ (Οἱ) καὶ οἱ φαρμακοποιοὶ τῶν Παρισίων 345.
 Κ
 Καλὴ (Ἡ) πολιτικὴ 349.
 Καρδιοχτύπι (Τὸ) 77.
 Κλειδοκυμβάλου (Ἐπὶ τοῦ) 407.
 Κυράδες — Κοιράδες 294.
 Λ
 Λαογραφία: Μεσονόκτιο ἱεροκήρυκες 62. — Ἡ ἄσβε-
 στος καὶ οἱ λίθοι 105. — Σερβικὴ παράδοσις 243.
 — Κηδεὶα ἡγεμονίδος ἐν Μαδαγασκάρ 352. — Ἐθι-
 μα ἐν Κεφαλληνίᾳ: ἡ Κουλούρα τῆς γωνίας 420.
 — Κινεζικαὶ διασκευασεις 454, 469. — Μῦθοι περὶ
 Ἀλεξάνδρου 486.
 Λύκας (Ὁ) 89.
 Μάτια σου (Τὸ) 421.

Μηδενίστρια 517.
 Μισοῦλης (Ἀνδρίας) (ἐπὶ τοῖς ἀποκαλυπτηρίοις) τὸ
 ἐν Σόρω ἀνδριάντος 358, Καταγωγὴ, νεότης 359,
 Οἱ κατὰ θάλασσαν ἄγῶνες 360, Ἡ τελευταία 370,
 Λί κρήσεις 371, Ἐπίγραμμα 373, Ἐπὶ τῷ θανάτῳ
 τοῦ Μισοῦλης (ποίημα) 374, Δημῶδες ἄσμα 374,
 Σημειώσεις 375.
 Μπέτσαρη (Ἐς τὴν ἀδελφὴν τοῦ Μάρκου), ποίημα 45.
 Μῦθος (Ῥωσικὸς) 27.
 Ν
 Ναυτόπαις (Ὁ) 289.
 Νησιώτισσα (Ἡ) ποίημα 404.
 Ο
 Οὔγαι καὶ Τόραις 49.
 Π
 Παπουλάκης (Ὁ) 81, 97, 113, 245, 262, 281, 291,
 445, 460, 477, 496.
 Παρασημοφορία (Μία) 239.
 Πάσχα (Τὸ) ἐν Ἑλλάδι: Ἐθιμα ἐν Κερκύρᾳ 333,
 Ἐθιμα ἐν Σκουπίῳ τῆς ἐπαρχίας Καλαβρυτῶν 334,
 Ἐθιμα ἐν Καλύμνῳ 335, Ἐθιμα ἐν Ἄνδρῳ 335,
 Ἐθιμα ἐν Πάτρῳ 336, Ἐθιμα ἐν Νακύνθῳ 338,
 Τὸ πάσχα τῶν βλαχοποιμένων 338, Δημῶδες πα-
 ροιμαὶ περὶ τοῦ Πάσχα 340.
 Πειρασμοὶ (Οἱ) 273.
 Περὶ τὴν γῆν 14, 31, 47, 63, 79, 94, 109, 126, 242,
 275, 292, 307, 355, 391, 408, 422, 456, 487,
 504, 520.
 Πίλος (Ὁ γυναικεὺς) 302.
 Ποίησις (Δημῶδες) 42, 31, 95, 125, 322, 353, 406,
 422.
 Ποιητικοὶ ἄγῶνες 252.
 Ποιητικὸς Ἄγων (Φιλαδέλφεια) — Κρήσις τῆς ἐπιτρο-
 πῆς τῶν ἐλλανοδικῶν 377, 393, 400, 423, 444.
 Πρακτικαὶ γνώσεις: Τὸ στίλβωμα τῶν ὑποδημάτων
 16. — Διατήρησις ὄσων 32. — Διατήρησις τῶν ὑπο-
 δημάτων 48. — Κάπῳνες ἐπαύσεις 96. — Καύ-
 ματα, ἀποφύξεις, ἕνα σώματα 112. — Ἀσυμμετρία
 τῶν μελῶν 228. — Δίπασμα διὰ τῆς ροδωνίας 244.
 — Πετρέλαιον καὶ γάλα 244. — Παιδες κωπίζον-
 τες 260. — Τὸ ροχαλητὸν καὶ ἡ θεραπεία του 276.
 — Τρίζουσαι θύραι 292. — Φάρμακον ἐκ τοῦ μαγει-
 ρίου 308. — Προφύλαξις ἀπὸ τοῦ εὐρώτος 324. —
 Φαρμακὸν εἰς τὸν λαιμὸν 355. — Ὀπτικά
 ἀπάται 408.
 Πρώτη (Ἡ) ἱανουαρίου καὶ ἡ ἐλληνικὴ ἐλευθερία 1.
 Ρ
 Ῥήγας Φεραῖος, δράμα 40.
 Ῥόσσης (Ὁ) ἐν Ἀθήναις 435.
 Σ
 Σημειώσεις: Γιὰ τὸν ὑπὸ κρητὴν 16, Ζήτημα γνωρι-
 μίας 16, Ἐξοπλισμὸς ἀνθρώπου 16, Τὸ τάλληρον
 τοῦ Ἀγαθοπούλου 16, Τὸ κήτος καὶ ὁ Ἰωνῆς 16,
 Καλὸ στομάχι 32, Ἡ ἡλικία τῶν γυναικῶν 32, Ἡ
 μεγάλη γενεὰ 32, Πενθέρᾳ καὶ γαμβροὶ 32, Ὁ δη-
 μῶσις κήρυξ 32, Ἀτυχία λαοπόδου 32, Ἰατρικὴ
 καταιότης 32, Τετρακόσια 32, Ἐπεὶ γον φάρμακον

48, Τὸ μόνον μέσον 48, Μεταξὺ ἰατρῶν 48, Παίδικά δάκρυα 48, Ἡ κυρία Ἀγαθοπούλου 48, Ὁ πῖλος τοῦ ἔφημερίου 80, Δίαιτα ἑκατοντούτου 80, Ἀτίθαστος ἀδάμας 80, Ἐρωτικὸν δράμα 95, Τὰ θαύματα τοῦ Φωνογράφου 115, Κύνες κηδεύμενοι 96, Ἀρχαιολογικὸν ἀνέκδοτον 96, Ἀμαθίη ἐφευρέτου 111, Τύγαι ἀερολίθου 111, Ἡ μεγαλύτερα γενειάς 111, Αἱ βραχεῖαι ἐσθῆτες 111, Ἀνέκδοτον περὶ Ροδόλφου 111, Λόγος αὐτοκτονίας 228, Ἐσσιαιτρία ἄνευ ὀπηρετῶν 228, Ἀμερικανικὴ πολιτεία 228, Ἡγεμονικὴ ἀγαθότης 243, Ἡ μύτη τοῦ πρίγκηπος τῆς Οὐαλλίας 243, Ὅπου ἔζητηθεῖς νικᾷ 260, Μεγαλοφυῆς παῖς 260, Ἡ ἡλικία τῶν ἠθοποιῶν 260, Ἰδιόρρυθμος γυνὴ 270, Παράδοξος διαθήκη 308, Τιμωρία κλητῆρος ἐν Σιζμῇ 308, Γυναικίαι ἰατροὶ 324, Τὰ προειρηκὰ ὑποδήματα 324, Τὸ χρυσοῦν ὀκαπόδιον 340, Ὁ βραχίον μιᾶς ἠθοποιῆς 355, Ἀκουσίως βραβευθεῖσα καλλιγνή 355, Σιδηροδρομικὸν δυστύχημα 355, Πληθυσμὸς κτηνῶν 356, Φρικαίως ἐγκλημα 356, Τὸ δωμάτιον τοῦ Ρουσσῶ, Παγκόσμιος τηλεγραφικὴ γλῶσσα 392, Πληθυσμὸς τῆς Ρωσίας 392, Ἡ κατανάλωσις τοῦ χαρτοῦ 423, Σιδηροδρομικὸν δυστύχημα 423, Παράδοξος κληρονομία 423, Γάμος ἐξ εὐγνωμοσύνης 423, Τὸ ὀρολόγιον τοῦ κυρίου Π' 424, Ἡ Ἁγία Γραφή καὶ ἡ Ἀτυνομία 424, Ἀνάγκη συστάσεως 424, Ἡ πρόποσις τοῦ κ. Βικέλα 439, Ὁ ἀνδριᾶς τοῦ Μισούλη 439, Παγκόσμιος μηχανικὴ δύναμις 440, Ὁ βίος ἐν Σιζμῇ 440, Τὸ πλῆθος τῶν ἐχθῶν 440, Βοῦς ἀρχαιολόγος 456, Λατρευτὴς τοῦ ἡλίου 456, Δημόσιαι κηδεῖαι παρ' ἀρχαίοις 472, Ἡ νεκρὰ μομιχὴ 472, Θεσσαυρὸς ὑπερβύχιος 487, Τὸ μέγεθος τοῦ Λαυδίνου.	Σκέψεις καὶ γνῶμαι 45, 22, 41, 64, 74, 95, 105, 125, 230, 273, 348, 391, 401, 419, 439, 455, 471, 484, 502, 520. Σολομῶντος (Ὁ ναὸς τοῦ) 325. Σολομῶντος (Τὰ οικοδομήματα τοῦ) 57. Σταματάκης Ἀσφακιανὸς Κουτρούκης 91. Στίχοι (Ἰσπανικοὶ) 112. Στίχοι τῆ δεσποινίδι Α. Μ. 64. Στρατιωτικὴ διάλεκτος: Ὅπλα ἄνευ κρότου καὶ ἄνευ καπνοῦ 489, 505. Τ Ταξειδίω (Ἐν) 417. Τραγοῦδια (Ἀνοιξιάντικα) 259, 275. Τριανταφύλλου (Κλεάνθους) ἄσματα 485. Ϝ Φιλήματα (Τὰ χρυσᾶ) 320. Φιλόμουσος (Ἡ) ἑταιρία ἐν Ἀθήναις καὶ ἡ πριγκηπέσσα τῆς Οὐαλλίας (1816) 65. Φιλογέρα τοῦ (Ἡ) 9, 28, 42, 60. Φύλλα (Μερικὰ) ἐκ τοῦ ἰδιαιτέρου σημειωματαρίου μου 301, 352, 388, 397. Χ Χαρῶδες ὁ ἡγεμὼν τῶν Βαριάνων 4, 22, 33, 54, 67, 84, 99, 116, 231, 248, 265, 286, 299, 316, 328, 343, 388, 401, 412, 431, 451, 465, 483, 500. Χεῖρ (Ἡ) τοῦ δικαίου ποίημα 103. Χρονικὰ: Γράμματα, Ἐπιστῆμαι, Τέχναι 323, 354, 391, 407, 439. Χρυσὸν κρεβάτι (Τὸ) ποίημα 241. Χωρικὴν (Ἐς) ποίημα 291. Ω Ὠρα (Ἡ) τοῦ φαγητοῦ 502.
--	---

ΕΙΚΟΝΕΣ

Ἀνδριᾶς Μισούλης 357. — Ὁ τάφος τοῦ Μισούλη 366. — Ὁ ἀνδριᾶς τοῦ Μισούλη 367.
— Εἶδωλον τοῦ Ἄρεως ἐκ τῆς ναυαρχίδος τοῦ Μισούλη 376.

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΤΟΜΟΣ ΚΖ΄.

Συνδρομή ἑτησία: Ἐν Ἑλλάδι γρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ γρ. 20.—Ἡ συνδρομὴ ἄρξεται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου. Ἐκτός, ἔτους καὶ ἡμῶν ἑξαετίας.—Τροφίτων Διευθ. Ἰδ. Παρθενωγαίου 14.

1 Ἰανουαρίου 1889.

Ἡ Α΄. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΚΑΙ Ἡ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

Ἀπολαύοντες σήμερον τῆς ἐλευθερίας, σπεύδομεν νὰ ἐορτάσωμεν τὴν πρώτην τοῦ ἀνατέλλοντος νέου ἔτους ἡμέραν ὡς ὅλοι οἱ εὐρωπαϊκοὶ λαοί, δίδοντες δῶρα ὀλίγον ἀκριβὰ καὶ λαμβάνοντες εὐχὰς ἔτι ἀκριβοτέρας. Αἱ ὑποχρεώσεις ἡμῶν ὡς πολιτῶν καὶ ὡς μελῶν τῆς κοινωνίας, αἱ ἐπίσημοι δοξολογίαι καὶ παρουσιάσεις, αἱ συγγενικαὶ καὶ φιλικαὶ ἐπισκέψεις μόλις που ἀφίγουσιν εἰς ἡμᾶς καιρὸν νὰ ἐπιδοθῶμεν εἰς τὸν στενὸν ἀλλ' εὐφρόσυνον τῆς οἰκογενείας κύκλον, νὰ ἰδῶμεν ἡμᾶς αὐτοὺς ἀναγεννωμένους ἐν τοῖς τέκνοις ἡμῶν καὶ νὰ συγκαταβῶμεν ἔστω ἐπὶ στιγμὰς ὀλίγας μετ' αὐτῶν εἰς τοὺς πανευδαίμονας ἐκείνους τῆς παιδικῆς ἡλικίας χρόνους, ὅτε ἡ πρώτη Ἰανουαρίου ἦτο ἡμέρα λήψεως δώρων καὶ ἐκχύσεως χαρᾶς ἐνῶ σήμερον ἀποδεχόμεθα αὐτὴν ὡς σταθμὸν τοῦ βίου, καθ' ὃν ἀναμετροῦμεν τὰ ἔτη ὅσα παρήλθον καὶ αἰσθανόμεθα ἡσήμεραι ἐπαχθέστερον τὸ βῆρος αὐτῶν. Ἄλλ' εἶνε ἄρα γε ἐπ' ἴσης εὐτυχεῖς πάντες ἐκεῖνοι οἵτινες ἔχουσι μόνον παρελθόν; Ποῦ δὲ θὰ ταχθῶμεν ἡμεῖς ὅσων ἐν τῇ πλαστικῇ τοῦ βίου ἡ δίσκος τοῦ μέλλοντος ἤρχισεν ἤδη νὰ γίνηται ἐλαφρότερος τοῦ δίσκου τοῦ παρελθόντος; Ἐκεῖνοι ὅσοι ἔχουσιν ἀκόμη τὸ μέλλον ὄλον δι' ἑαυτοὺς, μεστὸν ὀνειρῶν χρυσῶν, ἄτινα τίς οἶδεν ἂν δὲν θὰ διαλυθῶσιν ὑπὸ πνοῆς ἀνέμων ἀντιξῶν, ἐκεῖνοι ὅσοι πλανῶνται ἀκόμη αἰθεροβάμονες ἐν κόσμῳ φανταστῆς εὐδαιμονίας δὲν θὰ κατέλθωσι βεβαίως σήμερον ἀπὸ τῆς αἰθερίας σφαίρας, ὅπου φέρουσιν αὐτοὺς ἀκούραστοι τῆς πρώτης νεότητος αἱ πτέρυγες. Τὸ ἀνάγνωσμα τοῦτο εἶνε προωρισμένον δι' ἐκείτους ὅσοι, μόνην χαρὰν ἔχοντες τὴν ἀναπόλησιν τοῦ παρελθόντος, εὐχαρίστως δύνανται νὰ συνδέσωσι κατὰ ταύτην τὴν ἡμέραν πρὸς τὰς ἰδίας ἑαυτῶν ἀναμνήσεις τὴν ἀναπαράστασιν παλαιῶν ἐορτῶν τῆς πρώτης Ἰανουαρίου, ὡς ἐπανηγύρισεν τὸ ἔθνος κατὰ τὰς πρώτας τῆς ἀνεξαρτησίας τοῦ ἡμέρας.

ΤΟΜΟΣ ΚΖ΄. 1889.

Αἰῶνας ὅλους εἶχε παρέλθει ἡ πρώτη Ἰανουαρίου ἐν τῇ πατρίδι ἡμῶν γῆ ἀνελεύθερος καὶ στεινή. Ἦτο ἐορτὴ τῆς ἐκκλησίας μόνον καὶ τοῦ οἴκου. Ἐπὶ μακρὰν σειράν περιτελλομένων ἐνιαυτῶν ἤρχετο ὁ Αἰ-Βασιλεὺς ἀπὸ τῆς Καισαρείας, βασιτάζων

κόλλαν καὶ χαρτί, χαρτί καὶ καλαμῆρι φέρων δῶρα καὶ εὐχὰς εἰς τοὺς οἴκους, ἀλλὰ μόνην τὴν ἐλευθερίαν μὴ φέρων. Εἶχε παρῆλθαι τοσοῦτος χρόνος ἀπὸ τῆς τελευταίας ἡμέρας τῆς ἀνεξαρτησίας, ὥστε ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἐφαίνετο λησμονήσας αὐτὴν καὶ μὴ ἀξίων καὶ αὐτὴν μίαν κἂν εὐχὴν ἐν τοῖς ψαμασι δι' ὧν ἐπάλλετο ἡ ἀρχηγονία. Δὲν γνωρίζω τοῦλάχιστον οὐδὲ ἐν τοιοῦτο δημῶδες ἔσσμα, ἐν ᾧ νὰ ἐκφράζηται ὁ πόθος τῆς ἀπελευθερώσεως ἐν μέσῳ τῶν πολλῶν εὐχῶν πρὸς τὸν αὐθέντην καὶ τὴν κυράν. Ἡ ἰδέα τῆς ἀναστάσεως τοῦ γένους ἀρμοδιώτερον συνιδέτο πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς Λαμπρᾶς, ἥτις εἶχεν οὕτως εἰπεῖν καὶ συμβολικὴν τινα σημασίαν διὰ τὸ δοῦλον ἔθνος καὶ μετεῖχε μυστηριωδῶν πόθων καὶ ὀνειρῶν. Ἄλλὰ τίς δύναται ποτε νὰ φαντασθῇ, ὅτι καὶ κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ νέου ἔτους, τὸν ἐπίσημον ἐκεῖνον σταθμὸν πάσης ἰδιωτικῆς καὶ δημοσίας ἀναμνήσεως, ἦτο δυνατόν νὰ λησμονῆται τελείως τὸ μέγα ὄνειρον;

Τίς οἶδε ποσάκις, μάλιστα κατὰ τὰς παραμονάς τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος, ἐξῆλθε τῶν χειλέων τῶν ὑπὸ τὸν ζυγὸν Ἑλλήνων ἡ γλυκεῖα καὶ εὐελπίς εὐχὴ καὶ τοῦ χρόνου ἐλαθῆραι, ὁμοίως πρὸς τὴν προσφώνησιν τῶν Ἑλλήνων ναυτῶν, οἵτινες ἀπειθύνουσι πρὸς ἀλλήλους ἐν ἠραῖς πανηγυρικαῖς καὶ ἐπισήμοις τὸ τροφερὸν ἐκεῖνο καὶ πολυσήμαντον καὶ νόστου μεστὸν κατὴν πατρίδα!

Ἄλλ' ἦλθε τέλος ἡ μεγάλη ἡμέρα ἢν ἐκύησαν αἰῶνες ὄλοι πόνων καὶ ἀγωνίας. Τὸ ἔθνος ἐδράξε τὰ βπλα, καὶ οἱ βράχοι τῆς Ἑλλάδος ἀντελάλησαν τὴν κλαγγὴν τῶν ὄπλων. Ὀλίγους μῆνας μετὰ τὴν ἐναρξιν τοῦ ἀγῶνος κατ' αὐτὸ τὸ πρῶτον αὐτοῦ ἔτος συνήρχετο τὴν 20 Δεκεμβρίου 1821 ἐν Ἐπιδαύρῳ ἡ πρώτη τῶν Ἑλλήνων ἔθνικῇ συνέλευσις. Γνωστὸν εἶνε, ὅτι κύ-

ριον έργον τής συνελεύσεως εκείνης υπήρξεν ή σκέψις περί πολιτευματος άρμόζοντος εις τό άνασταύσαν και ύπέρ τής ίδιας έλευθερίας άγωνιζόμενον έθνος, όπερ καιπερ ασύντακτον ύν μέχρις εκείνου του χρόνου είχεν έπιτελέσει θαύματα άνδρείας, μόνον πολιτευμα και μόνον όδηγόν έχον τήν φιλοπατρίαν. Τό κήρυγμα τής έλευθερίας είχεν ήδη άντηγήσει από μηνών άνα τό όρη και τάς κοιλάδας τής έλληνικής πατρίδος, έξενεχθέν ύπό του βροντοφωνοτάτου των κηρύκων, του καρποφυλλίου. Καί διατυπώσεις δ' έγγραφοι των αξιώσεων του έλληνικού έθνους δέν είχον λείψει, άλλ' ούδεμία αυτών πρό των ήμερών τής εν Έπιδαύρω συνελεύσεως είχε τύπον έπίσημον και γενικόν, ήσαν δέ μάλλον πράξεις τοπικών σωματείων, μή φέρουσαι χαρακτήρα πανελληνιον. Διά τουτο λοιπόν ως πρώτη και έπίσημος διαβεβαίωσις τής έλευθερίας των Έλλήνων πρέπει να θεωρηθή ή προκήρυξις εκείνη τής έθνικής συνελεύσεως τής εν Έπιδαύρω ή έκδοθείσα τήν 1 Ιανουαρίου 1822.

Η προκήρυξις αυτή είνε σύντομος, αλλά πολυσήμαντος. Τό κήρυγμα έχει αναλογίαν τινά και δύναται να παραβληθή πρός τήν ύπό του Jefferson συνταχθείσαν και κατά τον Τούλιον του 1776 ύπό τής άμερικανικής συνόδου δεκτήν γενομένην προκήρυξιν τής ανεξαρτησίας των Ηνωμένων Πολιτειών τής Αμερικής. Αλλ' εν φ τό έγγραφον του Jefferson είνε μακρά και εύγλωττος δικαιολογία τής από τής Αγγλίας άποσχίσεως των Αμερικανών, βραχύ και αξιωματικών είνε τό κήρυγμα των κατά τάς νοσηράς άκτάς τής Πιάδας συνηθροισμένων παραστατών του έλληνισμού. Ολίγαι λέξεις ήρκεσαν εις τον άγνωστον ήμιν συντάκτην τής έθνικής εκείνης προκηρύξεως των Έλλήνων, όστις δυνάμεθα να εικάσωμεν ότι είνε αυτός ό Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος ή ό Θεόδωρος Νέγρης, όπως έκφράση ενώπιον θεού και ανθρώπων τό φυσικά δικαιώματα του έθνους, έπισφραγισθέντα ύπό των θυσιών δι' ών άπέσειε τον επί αιώνας βαρύνοντα αυτό βαρβαρικόν ζυγόν.

« Έν ονόματι τής άγίας και άδιαίρετου Τριάδος.»

«Τό έλληνικόν έθνος, τό ύπό τήν φρικώδη οθωμανικήν δυναστείαν, μή δυνάμενον να φέρη τον βαρύτερον και άπαραδειγματίστον ζυγόν τής τυραννίας, και άποσεισαν αυτόν με μεγάλης θυσίας, κηρύττει σήμερα διά των νομίμων Παραστατών του, εις έθνικήν συνηγμένων συνέλευσιν, ενώπιον θεού και ανθρώπων, τήν πολιτικήν αυτού ύπαρξιν και ανεξαρτησίαν.»

« Έν Έπιδαύρω, τήν α' Ιανουαρίου, έτει αωκθ' και Α' τής Ανεξαρτησίας.»

Η πράξις αυτή τής έθνικής συνελεύσεως,

ήτις άμέσως κατόπιν, τελούσα τό έργον, δι' ό συνήχθη, έφήφισεν δροσώνως τό εις αυτήν ύπό τής έκλεχθείσης επιτροπείας ύποβληθέν σχέδιον προσωρινού πολιτεύματος τής Ελλάδος, είνε κατά ταύτα ή πρώτη έπίσημος και πανελληνιος κήρυξις τής έλληνικής ανεξαρτησίας. Εις τήν 25 Μαρτίου, τήν ήμέραν του Έυαγγελισμού τής Θεοτόκου, ήν ευσιώνως ό έλληνομίος άπεδέχθη ως τήν άρχήν του άγώνος, προσετίθη ή 1 Ιανουαρίου, ή πρώτη ήμέρα του ανατέλλοντος νέου έτους, του πρώτου όπερ έχαιρέτισαν έλευθεροι οι άντιπρόσωποι του έλληνισμού οι συνελθόντες όπως παράσχωσιν εις τήν μαχομένην πατρίδα ύπαρξιν και κύρος, πολιτευμα και διοίκησιν.

Αι δύο ήμερομηνία έχουσι λοιπόν όμοίαν σημασίαν, και έκάτερα τούτων θα ήδύνατο να διαμφισβητήση τό δικαίωμα αυτή μάλλον να θεωρηται ως ή αντιπροσωπεύουσα τήν έναρξιν τής ανεξαρτησίας. Η άμφισβητήσις τής έλληνικής παλιγγενεσίας θα ήδύνατο να τελήται άδιάφορος τήν 1 Ιανουαρίου ή τήν 25 Μαρτίου κατά τήν διάφορον ύπό του έθνους εκτίμησιν των δύο τούτων έπισήμων ήμερών. Καί ήμεις μόν σήμεραν έορτάζομεν, ως γνωστόν, τήν άμφισβητήσις τής ανεξαρτησίας τήν 25 Μαρτίου. Συνεπληρώθη δέ ήδη όλόκληρος πεντηκονταετία από του χρόνου, καθ' έν καθιερώθη ή ήμέρα αυτή ως ήμέρα έθνικής έορτής. Διάταγμα του βασιλέως Όθωνος, συνυπόγραμμέγον ύπό του ύπουργού των Εκκλησιαστικών Γ. Γλαράκη και έκδομένον τήν 15 Μαρτίου 1838 διαλαμβάνει τά εξής: « Έπί τή προτάσει τής Ημετέρας επί των Εκκλησιαστικών κτλ. Γραμματείας θεωρήσαντες ούτι ή ήμέρα τής 25 Μαρτίου, λαμπρά καθ' έν αυτήν εις πάντα Ελλάδα διά τήν εν αυτήν τελομένην έορτήν του Έυαγγελισμού τής Θεοτόκου, είνε προσέτι λαμπρά και χαρμόσυνος διά τήν κατ' αυτήν τήν ήμέραν έναρξιν του ύπέρ ανεξαρτησίας άγώνος του έλληνικού έθνους, καθιερούμεν τήν ήμέραν ταύτην εις τό νδινηκεές ως ήμέραν έθνικής έορτής, και διαυτάττομεν τήν διαληφθείσαν Ημετέραν Γραμματείαν να δημοσιύση και ένεργήση τό παρόν Διάταγμα.»

Και τοιαύτη μόν είνε ή άρχή του πανηγυρισμού τής 25 Μαρτίου ως ήμέρας τής έναρξεως του έθνικού άγώνος. Αλλά και πρό του Διατάγματος του πρώτου τής Ελλάδος βασιλέως δέν έμενεν ανεόρταστος ή άμφισβητήσις τής έθνικής ανεξαρτησίας, ήτις έπανηγυρίετο και κατ' αυτά ήδη τά έτη των άγώνων. Η μόνη δέ διαφορά είνε, ότι επί τής έπαναστάσεως ή πανηγυρίς έτελεότο τήν πρώτην Ιανουαρίου ως έπίτειον τής ήμέρας, καθ' ήν ή ανεξαρτησία των Έλλήνων προεκηρύχθη έπίσημως ύπό τής εν

Έπιδαύρω συνελεύσεως, ήτις έδωκεν εις τό έθνος τό πρώτον έλεύθερον πολιτευμα.

Δέν έχομεν πολλάς ειδήσεις περί του τρόπου καθ' έν οι πάπποι ήμών εώρταζον τήν έθνικήν ταύτην ήμέραν. Πολλάκις ή άγωνία του πολέμου, ή συγκίνησις των μαχών, εστιν ότε δέ και αυτών των έμφυλίων έρίδων ή διγύνοια έδηλητηρίαζον τήν χαράν επί τή αναμνήσει των ήμερών καθ' ός οι πρόκριτοι του έθνους συνήλθον κατά τά παράλια τής Έπιδαυρίας εν ένθουσιασμώ έξάλληλ, δακρύοντες και άσπαζόμενοι άλλήλους επί τή ιδέα ότι είνε αντιπρόσωποι λαού άποσεισαντος τον κλυδών τής δουλείας, έντεταλμένοι να σκεφθώσι περί του πολιτικού αυτού όργανισμού ούχι ύπό τήν μάστιγα τής βαρβαρού δεσποτείας, αλλά κατά τάς έμπνεύσεις τής ίδιας έναιτων φιλοπατρίας ως μέλη και πατέρες πολιτείας έλευθερας. Αλλ' όσάκις ή δεξιά του Ύψιστου είχεν εύλογήσει τά έλληνικά ύπλα, όσάκις συνέπιπτεν όλίγας πρό τής πρώτης Ιανουαρίου ήμέρας ν' άποσβηθή ως εκ θαύματος κίνδυνος βερός, ευσιώνως άνέτελλεν ή πρώτη του νέου έτους ήμέρα, και έγκαρδιώτερος άπενέμοντο εν τοίς ιεροίς ναοίς αι εύχαι των πιστών πρός τον Σωτήρα, εις έν έχροώσται ό έλληνομίος ού μόνον τήν έθνικήν του ανεξαρτησίαν τήν κυρωθείσαν διά του ψήφισματος τής εν Έπιδαύρω συνελεύσεως, αλλά και τάς προσράτους νίκας. Κατά τοιαύτας ποτέ περιστάσεις μετ' ιδιαιύσης λαμπρότητος επανηγυρίετο ή άμφισβητήσις τής έλληνικής ανεξαρτησίας.

Τοιοῦτοι ήσαν οι όροι ούτινες τήν έορτήν τής άμφισβητήσιδος καθίστανον πανηγυρικώτερον ιδίως εν Μεσολογγίω. Φοβερή υπήρξε τελευτώντος του 1822 ή πολιορκία τής ένδοξου πόλεως. Ένδεκα όλας ηλιαδάς άνδρών ήρον μεθ' έναιτων ό Όμείρ Βριώνης και Ρεσιδ-πασάς πολιορκούντες τό Μεσολόγγιον κατά γήν, εν φ ό Ίουσιύφ πασάς απέκλειε τήν πόλιν από θαλάσσης. Μόλις έξακόσιοι ήσαν οι ύπερασπισται των χαμαλών χωματινων τειχών τής πόλεως, ών ό περιόλος είχεν ανάγκην πρός άμυναν τετρακισχιλίων τουλάχιστον μαχητών. Η γενναία πόλις, ήτις μόλις δι' ένα μήνα είχε τροφάς, ήθελε πάντως πέσει, συνεπιφέρουσα τήν πτώσιν άπάθης τής δυτικής Ελλάδος, ής ήτο τό καρτερικόν προπύργιον, εν οι Τούρκοι δέν έχανον πολύτιμον χρόνον εις άνοφιλείς διαπραγματεύσεις, διαχόμενοι ύπό άμφισβητίας, ήν προσέκαλει τό φιλοχρήματον των Αλβανών του Όμείρ πασα, ούτινες, εις ούδέν άλλο ή τό κέρδος έποφθαλιμώντες, άπήταν αυξήσιν μισθού και δικαίως απέκαλουν σαράσην των τό πολιορκούμενον Μεσολόγγιον. Η τοιαύτη χρονοτριβή έδωκεν ευκαιρίαν εις τον Πετρόμπεην, τον Ζαφ-

μην και τον Δεληγιάννην να λύσωσι μεσιύντος του Νοεμβρίου τήν κατά θαλάσσαν πολιορκίαν, έπιβαίνοντες πλείον ύδραϊκών και να είσελάσωσιν εις τό Μεσολόγγιον μετ' χιλίων Πελοποννησίων και έπαρκών τροφών. Ένεσχυθέντος ούτω του Μεσολογγίου, παρήλθεν όλος μήν άπραξίας του Όμείρ, όστις μόλις, ότε ήρχισαν έπιλείποντα εν τώ στρατώ των πολιορκητών τά τρόφιμα άπεφάσισε τήν έφοδον, όρισθείσαν διά τήν νύκτα των Χριστουγέννων. Αλλ' ότε ήλθεν ή τεταγμένη όρα, οι πολιορκούμενοι δέν ύρέθησαν άμέριμνοι και παραδεδομένοι εις τό θρησκευτικά αυτών χρέη, ως άνέμενεν ό πασα. Ο έξ Ιωαννίνων Γιάννης Γιούναρης, όστις ήκολούθει τον Όμείρ ως κληγός του, ανακαλύψας τό μυστικόν τής έφοδου, είχε προδώσει αυτό εις τους Έλληνας του Μεσολογγίου. Θαρραλέυι προσχώρησαν και άνύποπτοι οι Αλβανοι, ότε φοβερόν πυρ άντήχησεν εκ μέρους των κεκρυμμένων Έλλήνων. Έσπευσμένη υπήρξεν ή φυγή των Τούρκων, ούτινες μετ' τέσσαρας ήμέρας ήναγκάζοντο ένεκα τής ειδήσεως περί τής βοήθειας ήν ήτοιμάζετο να παρέξη εις τό Μεσολόγγιον ό Όδυσσεύς, να έγκαταλίπωσι τήν δυτικήν Ελλάδα φεύγοντες εις τήν Ηπειρον.

Η πρώτη Ιανουαρίου του 1823 υπήρξε διά τους Μεσολογγίτας πολύ φοιροτέρα τής Ολιβεράς ήμέρας των Χριστουγέννων καθ' ήν έμελλε να γείνη ό ύπέρ των όλων άγών. Τό Μεσολόγγιον επανηγύρισε κατά τήν ήμέραν εκείνην τήν πρώτην έπέτειον τής προκηρύξεως τής έλληνικής έλευθερίας ύπό τής εν Έπιδαύρω συνελεύσεως μετ' διπλής χαράς, διότι εώρταζε συγκρόνως τήν απαλλαγήν του από διμήνου στενοχώρου πολιορκίας. Συνηνώθησαν λοιπόν εν τώ μέλλοντι αι δύο έορται εν τή ήμέρα τής πρώτης Ιανουαρίου, και ως κληρά άπήχησις τής χαράς ήτις κατά τήν πρώτην του νέου έτους ήμέραν επεκράτει εν Μεσολογγίω δύνανται να θεωρηθώσιν αι λέξεις δι' ών τά Έλληνικά Χρονικά έχαιρέτιζον τήν 1 Ιανουαρίου 1824. «Ο συνεχής των κανονίων κρότος, έγγραφον αυθημερόν ή έφημερίς του φιλέλληνοσ Μάγερ, και του λαού όλου αι χαρμόσυνου φωναί άνήγγειλαν σήμεραν τήν ένιαύσιον πανηγυριν τής καθιερώσεως του ήμετέρου πολιτεύματος επί τής ηπρώτης εν Έπιδαύρω συνελεύσεως. Τα εισθήματα εκάστου πατριώτου διηγέθησαν ζωηρότατα στοχαζόμενου, ότι ό ίδιος κρότος, όστις νδιακηρύττει τά πολιτικά δικαιά του, του άνακαλει συγκρόνως εις τήν μήνην τήν αίσχραν και άτιμον του Όμείρ-Πασά φυγήν, συμβάσαν μετ' τήν άποτυχίαν τής αξιωμαμοννεύτου πολιορκίας τής πόλεως ταύτης κατά το 1822 έτος.»

Τό άρθρον των Έλληνικών Χρονικών πολλά

συνεπὲ ἀναγράφει, ἐκ τῆς ἐυρτής ταύτης λαμβάνον ἀφετηρίαν. Ἡ ἠρόνοια ἰδίως, ἢ δυστυχῶς τὴν ἔλλειψιν πολλάκις ἠσθάνθη κατὰ τὰ πολυώδυνα ἐκεῖνα ἔτη ὁ ἀγωνιζόμενος ἑλληνοισμός, παρέχει ἀφορμὴν ἀπέψεων εἰς τὸν ἀρθρογράφον, καὶ ὁ κάλαμὸς του συντρίβεται εἰς ἀνάθεμα κατὰ τῶν ἀνδρῶν, ὅσοι αὐτὸ τὰ αἰσχρὰ πᾶθη ἢ μὲ τὰς δοξομανεῖς κλίσεις τῶν ζῆ-ποτῶν ν' ἀνατρέψουν τὸ μέγα ἔργον, θεμελιω-μένον καὶ στηριγμένον μὲ τὸ ἀκριβὸν αἷμα τῶν ἡδελφῶν καὶ τέκνων μας!» Ὡραῖος δὲ εἶναι καὶ ὁ ἐπιλογὸς τοῦ ἄρθρου, συνοψίζων ἐν ἐκφράσεσι διαυγοῦς καὶ πεφωτισμένης φιλοπατρίας τοὺς πόθους τῶν ἀνδρῶν, ὧν μόνον κέντρον πρὸς δρά-σιν ἦτο τοῦ ἔθνους ἢ εὐδαιμονία. «Οἱ Ἕλλη-νες διὰ τῆς ἀδελφικῆς ἐνώσεως καὶ τῆς πρὸς ἡτὴν πατρίδα ἀφοσιώσεώς των ἔθεσαν Νόμους, ἀπὸ τοὺς ὁποῖους πρέπει νὰ κυβερνῶνται ὅστις κλυτὰν ἢ κρυφίως διὰ διαφόρων σπουδαρχικῶν τεχνασμάτων, ἢ φανερὰ καὶ ἐνόπλιως ἠθέληεν κείνην κατ' αὐτῶν, πρέπει ν' ἀποκλείεται ἀπὸ ἅλλα τὰ καλὰ, ὅσα ἢ κοινὴ συγκατάθεσις ἀπε-φάσισε νὰ μοιράζωνται ἐπίσης εἰς καθένα πο-λίτην καὶ κηρύττομεν τρανότατα, ὅτι τὸ πρῶ-τον χρέος ἐκάστου πατριώτου εἶναι νὰ κατα-τρέχη πλέον παρὰ τοὺς Τούρκους αὐτοὺς ἴαν-τα, ἔστι, ἢ ἀπὸ πάθη ἢ ἀπὸ ἄλλας αἰτίας κινούμενος σπεύδει νὰ κλονίσῃ τῆς κοινῆς εὐ-δαιμονίας τὰ θεμέλια.»

Συγκινῶσιν ἡμᾶς ἀληθῶς σήμερον, ἀναγι-νώσκοντας ταῦτα, τοῦ γράφοντος αἱ πατριωτι-καὶ ἀπέψεις. Ἄλλ' οὐχ ἦττον συγκινεῖ ἡμᾶς ἡ ἀφελὴς διήγησις περὶ τοῦ συνεχῶς τῶν και-νῶν κρότου καὶ τῶν χαρμασύνων φωνῶν τοῦ λαοῦ τοῦ Μεσολογγίου ἔλου, πανηγυρίζοντος τὴν ἀμφιτηρίδα τῆς προκηρύξεως τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας καὶ τῆς ἀπὸ τοῦ Ὁμέρ Βριῶνη ἀπαλλαγῆς. Μεταξὺ τῶν τηλεθόλων ἐκείνων εὐρίσκοντο πάντως καὶ τινὰ ἐκ τῶν δεκαετα-σάρον ἐκείνων, ἅτινα εἶχεν ἡ πόλις ἐπὶ τῶν ἀνισχυρῶν τειχῶν τῆς, ὅτε ἠμύνετο κατὰ τοῦ Ὁμέρ Βριῶνη, εὐρίσκοντο πάντως καὶ τινὰ ἐκ τῶν δέκα τῶν κυριευθέντων κατὰ τὴν ἐπαίσχυντον φυγὴν τῶν περὶ τὸν πασᾶν, τινὰ τέλος ἐξ ἐκεί-νων ἅτινα ἐμελλον ἐπειτα νὰ ἠγήσασιν κατὰ τὴν κηδείαν τοῦ Βύρωνος καὶ ὅτε ἡ πόλις ἠγα-νίζετο λιπόψυχος τὸν ἔσχατον τῶν ἀγώνων.

Ἔθνη προωρισμένα καὶ θέλοντα νὰ ζήσωσι δὲν πρέπει νὰ λησμονῶσι τὰς ἐορτάς, ἀλλ' οὐδὲ τὰς δόξνας τοῦ παρελθόντος. Αἱ ἐορταὶ ἡμερῶν παρωχημένων δύνανται πολλάκις νὰ διαχύσωσι χαρὰν ἐν ἡμέραις παρουσίας ἐθνικῆς θλίψεως, ὡς αἱ ὀδύνη τῆς χθὲς δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν ἀντὶ διδάγματος καὶ νοουθεσίας ἐν μέσῳ ἐπιλή-θμονος εὐφροσύνης τῶν συγχρόνων.

ΣΠΥΡ. Π. ΔΑΜΠΡΟΣ.

ΧΑΡΑΛΔΟΣ

Ο ΗΓΕΜΩΝ ΤΩΝ ΒΑΡΙΑΤΩΝ

Βυζαντινὸν Ἱστορῆμα.

(Βραβευθὲν ἐν τῷ διηγηματικῷ ἀγῶνι τῆς Ἑστίας).

Ἔργον δὲ ὀνητοῦ ἐστὶν ἵστος μέγας τῆς τῆς πορείας. (Αἴσχ. Περικλέους).

Ἡ Νορβηγία τυγχάνει μία τῶν περικαλλε-στέρων χωρῶν τῆς γῆς. Ἀπὸ τῆς 57ης μέχρι τῆς 71ης μοίρας δεήκουσα, ἦτοι ἀπὸ τοῦ ἀκρω-τηρίου Λινδεσνάες μέχρι τοῦ Βορείου, ἐκτείνει μακροτάτην παραλίαν εἰς τὰς κραταιὰς περι-πτώξεις τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς πε-πηγμένης θαλάσσης. Μανιωδῶς ἐπέρχονται τὰ κύματα κατὰ τοὺς ἀτελευτήτους χειμῶνας τῶν ἀνηλίων ἐκείνων κλιμάτων, καὶ σὺν τῇ παρε-λεύσει τῶν αἰώνων, δάκνοντα καὶ καταβιβρώ-σκοντα, κατέταμον τὰς ἀποβόρσας ἀκτὰς εἰς μυρίους κολπίσκους, τὰς περιωλύμους φιάδας, ὧν πολλαὶ εἰσέδυσαν βαθεῖς ἐντὸς τῶν γαιῶν, καὶ ἀνεκλαλήτους ἠμφιέσθησαν φυσικὰς καλ-λονάς.

Ἐκεῖ κοιμῶνται μειδιῶντα νάματα, ἅτινα μόλις βυτιδοὶ μελωδικῆς φλοίσβος, καὶ ἠρῆμα διολισθαίνει τὸ ἀκάτιον τοῦ ναυτίλου παρὰ τοὺς πόδας μελανῶν βράχων, οὗς ἐνιαχοῦ καλύπτει μανθῶας παρθένων δασῶν, καὶ ὧν μαρμαίρου-σιν εἰς τὰς ἐσπερινὰς ἀκτῖνας αἱ χιονοσκεπεῖς κορυφαί. Τοσοῦτον δὲ στεναλεῖσιν αἱ κατάφρα-κτοὶ αἰθαὶ θάλασσαι, ὥστε αἱ ἐκατέρωθεν τε-ράστιοι ὄγκοι, διαρκῶς ἀλλήλους περιπτυσσά-μενοι, ἀντιτάσσουσι τῷ ταράττοντι τὰς ἐρημίας ἐκεῖνας γρανίτειον πρόχυμα, ὅπερ ἐν τούτοις καταπετάννυται βαθμηδόν, δίκην θεατρικῆς αὐλαίας, καὶ ἀνελάσσει πρὸ τῶν ἐκπλήκτων αὐ-τοῦ ὀφθαλμῶν νέαν ἀπαράμιλλον σκηνογραφίαν.

Πράγματι δὲ ἀνεξάντητὰ εἰσι τὰ μέσα, δι' ὧν ἡ θεία Πρόνοια ἐπιιδιώκει τὴν εὐμάρειαν τοῦ ἀνθρώπου. Ἐνθ' ἡ ἀγρία ἐκεῖνη χώρα, διαρ-κῶς ἐκτεθειμένη εἰς τὰς ἐπιθέσεις τοῦ τε Πο-σειδῶνος καὶ τοῦ Αἰόλου, φαίνεται ἀκατοίκη-τος, ἀναοίθητος πληθὺς νησιδίων, πρὸ τῶν ἀκτῶν ἐγκατεσπαρμένη, καὶ πρὸς βορρᾶν, ὅπου αὖξαι ὁ κίνδυνος, συμπυκνωμένη, ἀποκρούει, δίκην θώρακος, τὰς βιαιοτέρας τῆς θεέλλης ὀρμᾶς, καὶ καταλείπει ἐλευθερὰν τὴν διόδον εἰς μόνας τὰς εὐώδεις ὑπερποντίους αὖρας. Οὐδ' ἀρκεῖ τούτο. Θερμὸν ὕδατος βεῦμα, ἐναποθη-κεῦσαν εἰς τὰς γελείσσας ἐκτάσεις τοῦ Μεξικα-νικοῦ κόλπου τὰς φαεινὰς τοῦ Φοίβου ἀκτῖνας, διέρχεται εἰτα τὸν Ὠκεανόν, μεγαλοπρεπῆς ὄντως ἐνυγρόθιος ποταμὸς, καὶ παραπλέον τὰς δυσπρίγους Σκανδιναυικὰς ὄχθας, διαχέει περὶ τὸ θάλαπος καὶ τὴν ζωὴν, ἐνθ' ὁπλοῦν παρακαλύει τὴν καθόδον τῶν πλωτῶν τοῦ πόλου παγετῶν.

Οὗτος ὁ λόγος δι' ἔν ὑπὸ τὴν διάρτητον σκιάν τῆς ὀρεσίου πίτους, τῆς ἐλάτης, καὶ τῆς δρυός, καταστρώννεται μέχρις αὐτῆς τῆς 70ῆς μοίρας ὑπάρχουσας τάπης τῶν δώρων τῆς Δήμητρος, ἐνθ' ἡ πόλις τοῦ Βέργεν, ἢ βορειοτάτη ἐπὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἠπείρου, τρυφᾷ τὸν χειμῶνα ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν κλίματος παρεμφοῦς πρὸς τὸ δωρηθὲν εἰς τὴν εὐτράπελον Πέστην.

Ἀπὸ δὲ τῆς παραλίας τὸ ἔδαφος ὑψοῦται τα-χέως πρὸς τὴν ἐκτενῆ ὀροσειράν, ἣτις, δίκην σπονδυλικῆς στήλης, διατέμνει τὴν Σκανδι-ναυικὴν Χερσονήσον, καὶ χωρίζει τὴν Νορβη-γίαν τῆς Σουηδίας. Ἀπαρκαλλάτως καθήκουσι καὶ τὰ ὄρη Ἀπεννίνα δι' ὅλου τοῦ μήκους τῆς Ἰταλίας, ἀλλ' ἐκεῖ φύεται ἡ δάφνη καὶ ἡ ἔλαια, ἐκεῖ κρύπτεται ἐν ἐκάστη χαράδρᾳ εὐθυμὸς πο-λίχνη, ἐνθ' αὐστηρότεροι ἀλλ' ἄμα καὶ ἀγνό-τεροι εἰσιν αἱ τοῦ βορρᾶ καλλοναί. Τὰ Σκανδι-ναυικὰ ὄρη σχηματίζουσιν, εἰς ὕψος ἐννεακοσίων μέτρων ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, διαρκῆ ἄλυσιν εὐρέων ὀροπεδίων, τῶν περιπύ-στων Kjolen, ὑπὲρ 2 πυργῶνται, δίκην ὑπερη-φάνων θόλων, αἱ ὑψηλότεραι κορυφαί, καλούμε-ναι Tjell. Τὴν κυριατᾶτην ἐξ αὐτῶν, τὴν Σνο-χάπταν, στέφει εἰς ὕψος διαχιλίων τριακοσίων μέτρων διαρκῆς διάδημα μελανῶν νεφῶν, μετὰ δούπου συγκρουομένων, καὶ ἀναφλεγόμενων ὑπὸ τὰς ἐκλάμψεις τῶν κεραυνῶν, ὅστινες πλήττουσι τὰς πέριξ ὑψικαρήνους ἄκρας. Κοσμοῦσι δὲ τῶν ὀροπεδίων τὰ πλεῖστα λίμναι, τὸν αἰθέρα μόνον κατοπτρίζουσαι, καὶ ὧν ἐνθα ἀμιλλῶνται κατὰ τὸ μέγεθος πρὸς μικροὺς πόντους, ἐνθ' ἄλλαι, διακνύουσιν τὸ περιβάλλον αὐτὰς μαρμαρίνον πλαίσιον, ὁρμῶσι πρὸς τὰς πεδιάδας, καὶ ἀφοῦ κατακορμησιθῶσιν ἐκ τῶν ὀρέων εἰς σειρὰν ὕλην μυκωμένων καταβράκτων, θέουσιν, ὡς βαθυθίναι πλέον ποταμοί, μέχρι τῆς ἑγγυτέρας φιάδος, καὶ καταλείβουσι τὰ σαπφείρινα νάματα ἐπὶ τῆς σμαραγδιώδους λεκάνης τῆς ἐσωτερικῆς ἐκεῖνης θαλάσσης.

Τοιαύτη ἡ περικαλλὴς χώρα, ἐν ἣ εὐρίσκο-μεν κατὰ τὰς πρώτας τῆς ἱστορίας μαρμαρυγὰς ἐγκατεστημένους ἤδη τοὺς ἀργότερον περιθρυ-λήτους Νορμαννοὺς, ἢ ἀνδρας τοῦ βορρᾶ, ἔθνος Γερμανικόν, κατακλύσαν ἰδίως τὰ παράλια, καὶ πρὸ αὐτοῦ διώξαν τοὺς γηγενεῖς Βασιμῶους καὶ Λάπωνας. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἔζων οἱ Νορμαννοὶ κατατετηγμένοι εἰς πατρίδα, ὧν προΐσταντο οἱ διαρκῶς διαπληκτιζόμενοι Ἴερ-λοι, ἢ Μεγιστάνες, ἀλλὰ περὶ τὰ τέλη τοῦ 8ου αἰῶνος ὁ Βασιλεὺς Χαλφθάνος, κατατροπώσας τοὺς πλείστους ἐξ αὐτῶν, ἔδρουσε σπουδαῖον Κράτος πρὸς νότον τῆς Χερσονήσου, ἦν ὀλίγον ἀργότερον καλυπτάζε πᾶσαν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Χα-ράλδος ὁ Χαρφαγρός ἢ Ἀβροκόμης.

Τὰ γεγονότα ταῦτα ἐξώθησαν ἐν τούτοις

ἐκινῶν τοῦ πληθυσμοῦ μέρος εἰς ἀποδημίαν, καὶ τότε ἢ ἀνεκαλύφθησαν ἢ σπουδαίως ἀπεκρίθη-σαν ἡ Ἰσλανδία, αἱ Φαρκαὶ νῆσοι, αἱ Ὀρκάδες, καὶ αἱ Σχετλανδικαί.

Ἀφ' ἐτέρου ὅμως ἠδραϊώθη ἐν Νορβηγίᾳ ἡ ἐνομοσ τάξις, καὶ θανάτους μετὰ μικρὸν τοῦ Χαράλδου, τὸ Κράτος κατετμήθη μεταξὺ τῶν υἱῶν αὐτοῦ, οἵτινες ἀνεγνώρισαν ὡς πριεζά-ρχοντα Βασιλεῖ τὸν πρωτότοκον Ἐρρίχον, τὸν ὡς ἐκ τῆς ἀπανθρωπίας αὐτοῦ μετ' ὀλίγον ἐπι-κληθέντα «αἰματόφυτον πέλεκυν.» Καὶ πράγ-ματι οὗτος, ταχέως ἐπιτεθεὶς κατὰ τῶν ἀδελ-φῶν, καθήσασε καὶ κατέσφαξε πάντας, ἀλλ' ἐπι-χειρήσας μετὰ τοῦτο τὴν κατάργησιν τῶν εἰς τοὺς Ἰάβλους ἀπομεινάντων προνομίων, προσκά-λεσε γενικὴν ἐξέγερσιν, ὑφ' ἧς ἀνετράπη.

Οἱ Ἴερλοι ἐκάλεσαν τότε ἐξ Ἀγγλίας, ὅπου ἀνετράφετο ἐν τῷ βασιλικῷ οἴκῳ, τὸν νεώτε-ρον ἀδελφὸν Χάκον τὸν Ἀγαθόν, ὅστις βα-σιλεύσας ἀπεπειράθη, ἀλλὰ μετ' ἐλαχίστης ἐ-πιτυχίας, τὴν ἐν Νορβηγίᾳ διαδόσιν τοῦ Χρι-στιανισμοῦ, οὐ ἠσπάζετο τὰ δόγματα, προσφά-τως ἐν Ἀγγλίᾳ εἰσχυθέντα.

Ὁ ἐνάρετος οὗτος Ἀναξ ἐφρονεῖτο κατὰ τὸ 951 μαχόμενος πρὸς τὰ τέκνα τοῦ Ἐρρίχου, καὶ ὡς διάδοχον ἔσχε τὴν υἱὸν αὐτοῦ Χάκον τὸν Ἀφνειόν, ὅστις ἐν τούτοις, ὅπως κατισχύσῃ τῶν ἀντιπάλων, ἐτέλεσε φόρον εἰς τοὺς Δανούς. Ἄλλ' ὀλίγα ἔτη διήρκεσεν ἡ κατάστασις αὕτη, καθ' ἣσον ἄμα ὁ Βασιλεὺς τῆς Δανίας Χαράλδος ὁ Κυανόδους ὑπέκλυεν εἰς τὴν ἐπικυριαρχίαν τοῦ Γερμανοῦ Αὐτοκράτορος Ὁθωνος τοῦ Α', ἢ Νορβηγία ἐπανέκτησε τὴν ἐλευθερίαν αὐτῆς.

Κατὰ δὲ τὸ ἔτος 1000, Ὀλάφος ὁ Γερμανο-σων ἐπέδωξε καὶ αὐθις τὴν ἐκχριστιάνισιν τῶν Νορμαννῶν, ἦν συνετέλεσε διὰ ποικίλων βαιο-πραγμάτων ἀπὸ τοῦ 1017 — 1030 βασιλεύσας ἡμῶντος αὐτοῦ Ὀλάφος ὁ Πολύσαρκος. Ὁ Ἀναξ οὗτος, πλὴν τῆς Ἰσλανδίας καὶ τῶν Ὀρ-κάδων, κατέκτησε καὶ τὴν Σκωτίαν μαθὼν δὲ μετ' ὀλίγον ὅτι ὁ Βασιλεὺς τῆς Δανίας Κνούτος ὁ Μέγας, ὁ τῆς Ἀγγλίας κατακτητῆς, καὶ πρὸ μικροῦ ὑποστηρίξας τοὺς ὑπὸ τὸν βασιλικὸν ζυ-γὸν σφραδάζοντας Ἰάβλους, ἀπήρξατο ὡς προσκυ-νητῆς εἰς τὴν Ρώμην, συνενόθη μετὰ τοῦ συγγάμβρου αὐτοῦ Βασιλέως τῆς Σουηδίας, καὶ τὴν Δανίαν ἐπέδραμεν. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ὁ Κνούτος, ἀφοῦ παρέστη ἐν Ρώμῃ εἰς τὴν στέ-ψιν τοῦ Γερμανοῦ Αὐτοκράτορος Κορράδου τοῦ Β', καὶ παρ' αὐτοῦ ἔλαθεν ὡς μικρὸν φιλοδό-ρημα τὸ Σλέσβιχ, ἐπανέκαμψεν εἰς τὰ ἴδια, ἐκεῖ δὲ μαθὼν τὴν ἐπιβουλὴν τῶν υπερβαλασ-σίων γειτόνων, ἐπεμψε κατὰ τοῦ Ὀλάφου κρα-ταϊκὴν στρατιάν, ἣτις κατετρόπωσεν αὐτόν, καὶ ἀνεστήλωσε τὴν κυριαρχίαν τῶν Ἰάβλων. Ὁ Ὀλάφος ἐν τούτοις, ἀφοῦ ἐπλανήθη ἐπὶ τίσσαρε

έτη εξόριστος, έπεφάνη και αύθις κατά τό 1033 μετά νέων δυνάμεων επί των άκτων της πατρίδας, και του Κνούτου σπύσαντος άμέσως, συνεκροτήθη μάχη κρίσιμος έν Στοκλεστάδη, όπου έπεσε ο Νορμαννός "Αναξ δια χειρός του Ουασσίμου αυτού έγθρου. Ο δέ Κνούτος έπεμψε τότε ως αντιβασιλέα εις Νορβηγίαν τον ίδιον υιόν Σύεον τον νεώτερον, έν άπεδίωξεν αύθις κατά τό 1035 ο του 'Ολάφου υιός Μάγνος. 'Αργότερον, ήτοι κατά τό 1164, κατετάχθη ο 'Ολάφος εις την χορείαν των άγιων, ένεκα των προς διάδοσιν του Χριστιανισμού προσπαθειών αυτού, και άνεγνωρίσθη συνάμα ως πάτρων της Νορβηγίας ή φαντασία των μεταγενεστέρων, και ή χιλιόστομος παράδοσις, διαρκώς έντοτε παρεμόρφωσαν, και δια ποικίλων μύθων διεκόσμησαν, την βιογραφίαν του έστεμμένου 'Αποστόλου.

Και τοιαύται μόν έν ζκρα συμπτύζει αι έσωτερικαί της Νορβηγίας περιπέτεια, άχρι της έν λόγω έποχής· άλλ' ιδίως περιβόητοι άπέβησαν οι Νορμαννοι ένεκα των δια θαλάσσης άπαύστων αυτών εις τας γείτονας, και εις μακροσμίνας έτε χώρας, έπιδρομών. Η άφορία του πατρίου έδάφους, και ή πληθύς των κολπίσκων και κρησφυγέτων, των καταλλήλων προς έξάρτυσιν των πλοιαρίων και παρασκευήν της έπιβουλής, έξώθησαν τους κατοίκους από των αρχαιοτάτων χρόνων προς τό ύγρόν στοιχείον, και μετέτρεψαν αυτούς εις δεινούς έντως θαλασσοπόρους. Μικρά και άνευ καταστρώματος ήσαν τά σκάφη αυτών, ώστε ού μόνον κατά των άκτων έπατίθεντο, άλλά και τους ποταμούς άνέπλεον, και τά πλοιάρια πολλάκις επ' ώμου μετεκίμζον, όπως συντάμωσι την ύδόν έφορμώντες δ' αίφνης, και λεηλατούντες χωρία και κώμας, άπήρχοντο αύθις μετά της αυτης ταχύτητος, ήτις άματαίου πάσαν αντίστασιν.

Οι άρχηγοί των άτρομήτων τούτων πειρατών, οι λεγόμενοι Βίκινγες, ήτοι γενναίοι, ήσαν συνήθως μνησίοντες 'Ιάροιοι, ή νεώτεροι των Μεγγιστάνων υιοί, της πατρικής κληρονομίας έξαιρούμενοι, και άκατασχέτως φερόμενοι προς τον βίον εκείνον, τον πλήρη ποιήσεως και κινδύνων. Ούδ' έρησιμμευεν ως μόνον δέλεαρ ο πάθος των άθροισζομένων θησαυρών πολλού γε και δεϊ. Τό έλατήριον ήν ευγενέστερον, και τους πλείστους παρέσυρεν ή δίψα των μυθωδών θύλων και τό κλέος, δι' ών ταύτα ήμείβοντο καθ' άπαντα τον βορρην. 'Αλλως τε τό φαινόμενον τούτο ούδ'όπως τυγχάνει πρωτοφανές, καθ' όσον αι άρχαί του δικαίου άμυδρως τότε μόνον υπέφωσκον, και άγνωστα ήσαν εισέτι τά διεθνή νόμιμα, ούτως ώστε ή πειρατεία και ή λεηλασία λαών ζένων έθεωρείτο ού μόνον θεμιτή, άλλά και περιδοξος.

"Ην δέ πράγματι ήρωϊκός ο βίος εκείνος, και

αύστηρότατοι οι διέποντες αυτόν νόμοι. 'Ο Βίκινγς προσέβαλλε πόν έπιφανόμενον πλοϊον, και ούδέποτε υπεχώρει. 'Εκ δύο συγκρουομένων Βίκινγκων ο εις έπομένως καταστρέφεται· άλλ' οι έμποροι, εάν υπέκυπτον, άπεθιβάζοντο εις την έγγυτέραν ξηράν, και ο νικητής παρελάμβανε την λείαν. "Εζων δέ οι άνδρες διαρκώς επί των κυμαινομένων αυτών σκαφιδίων.—'Εκείνος μόνος καλεϊται Βίκινγς, λέγει έν των ένουαλιων αυτών άσματων, όστις ούδέποτε κατεκλιθη επί άσφαλιτου έδάφους, ούδ' ειδεν υπέρ την κεφαλήν αυτού τας καπνηλάς δοκούς χειρσαιας όροφής.»—

'Αλλά παραθέσωμεν μάλλον τον ρωμαντικόν τούτον κώδικα, έχοντα ως εξής :

— «Μη τανύης σκηνήν περι τό πλοϊον. Μη ύπνώτης έντός οικου· έχθροί κρύπτονται όπισθεν εκάστης θύρας.

Κοιμού επί άστραπτούσης άσπίδος, κρατών την ρομφαίαν, και σκίπην έχε τον ουρανόν.

Βραχέα ή σφύρα του άπροσμάχου Θώρ, και κοπτερόν τό ξίφος του Φρέϋρ· και εις σέ άραούσι τά όπλα ταύτα. "Ορμα τολμηρός, και ή νίκη σοί μειδιζ.

"Ότε μαινεται ή θύελλα, άναπετάννυε τό ιστιον. "Αφατος ή επί της άγρίας θαλάσσης τρυφή. Πέτα, πέτα έμπρός· ο συμπτύσσων δειλός. Πρίν συμπτύξης, καταποντίσθητι.

Φίλει επί της ξηράς την περικαλλή κόρην, άλλ' άφες εκτός του πλοϊου και αύτην την έπέραστον ως ή Θεά του κάλλους Φρέια. Οί λακκίσκοι των παρειών εισί παγίδες φοβεραί, και οι χρυσοί βόστρυχοι άρκυς άμείλικτος.

Όϊνον πίνει ο 'Αλάτερ 'Οδίν και σύ ζήτει την εύθυμίαν, πλην σώας διατήρει τας φρένας. Κατακίπτων επί της ξηράς εύχερώς άνεγειρεσκι· άλλ' υπό τό πλοϊον σοί τείνει τας άγκάλας ή άφρόκολπος 'Ράνα.

Φείδου του πελιδνού έμπορου, όστις σοί άποτίει τά όφειλόμενα. 'Επλάσθης Βασιλεύς της θαλάσσης, εκείνος δούλος του κέρδους, και ο χαλύψ σου άνώτερος του χρυσοϋ.

Διά των κύβων μέριζε την λείαν επί του καταστρώματος και φέρε τό πεπρωμένον. 'Αλλ' ο Βίκινγς άπεχε πάσης άμοιθής· δι' αυτόν ή δόξα και ή τιμή.

'Ιδού άλλου Βίκινγκος πλοϊον. "Ορμα εις την έπίθασιν, και φοβερά έστω ή σύρραξις των άσπίδων. 'Εάν όπισθοχωρήσης μιαν μόνην τρίχα, ο Αίγρη σέ άποκηρύττει. 'Ο νόμος άπαράγραπτος.

"Εσο έν τη νίκη μέτριος· ο παραδίδων τό ξίφος ιερός. Πείθου εις την φωνήν του περιτρόμως προσπίπτοντος. Κακοϋργος ο σκληρώς άπαρνούμενος.

Αί πληγαί εισί χαρά του Βίκινγκος, και σέμνωμα κάλλιστον αι ούλαι εις τό πρόσωπον. "Αφες

έλευθέρων του αίματος την βόην. Πρδ της έσπέρας μη θέσης έπίδεισμον, εάν πράγματι Νορμαννις σ' έγέννησε.»—

Την θάλασσαν έφαντάζοντο οι Βίκινγκες πλήρη γυγάντων και άλλων ύδροβίων τεράτων· διό και δράκοντας εκάλουν τά κελύφη αυτών, έξ ών τά μάλλον περιώνυμα έμυθολογούτο ως αυτομάτως επί των κυμάτων ίπτάμενα, και κατά των έχθρών έπιτιθέμενα, καθ' έν τρόπον και ή περίπυστος ναύς των Φινιάκων. "Ησαν δέ τόσοι μικρά τά σκαφίδια ταύτα, ώστε μίξ έπιδρομίων συμμορία έπέβαινε συνήθως πολλών εκατοντάδων.

Και άναφέρονται μόν οι Βίκινγκες κατά χρόνους άρχαίους, άποτελούντες ίσως τό έσχατον λειψάρον της μεγάλης μεταναστεύσεως των ένθων, άλλ' ιδίως έθαλασσοκράτησαν από του 9ου μέχρι του 12ου αιώνος, ότε ού μόνον τον τρόπον ένέσπειραν διά των άπαύστων αυτών έπιδρομών, άλλά και εις άλληθεις προέβησαν κατακτήσεις, και διά της ιδρύσεως Κρατών ιδίων ουσιαδώς έπέδρασαν εις την διάπλασιν της μεσαιωνικής Ευρώπης.

Ούτως ήδη κατά τό έτος 841 τοιαύτά τινε στίφη έξεπόρησαν τας 'Ρέννας και την Τούρσην έπολιόρησαν, διότι διαχειμάζοντα πλέον εις τά περάλια και ληστεύοντα τους άναγκάσιους ύπου, εισεχώρουσαν κατά τό έαρ εις τό ένδότερον. Συγχρόνως έτεροι συμμορίαί κατέλαβον την Νάντην, έλεηλάτησαν τά Βορδιγαλα, και ήπειλησαν την Τολώσαν. Αύτη των Παρισίων ή πόλις, τρίς κατακτηθείσα υπό των άναθέκτων έπιδρομίων, κατά τό 845, 857 και 861, μόλις δι' άδρών λύτρων έξηγήρασε την σωτηρίαν. Κατά δέ τό 859 έλεηλατήθησαν ή Νίμη και ή 'Αρλεσία, ένφ' έτερα στίφη έδήουν έν 'Ιθρία την Σεβίλλην και Λισσαβώνα, έν 'Ιταλία την Σπέτζιαν και Πίζαν, και τέλος άλλα τας 'Ελληνικάς του Αιγαίου νήσους και αύτην την Μικρασίαν.

'Εν Γερμανία οι Βίκινγκες έδρον κατ' άρχάς δεινούς άντιπάλους, τους Φρεισιους και Σάξονας άλλ' ούχ ήττον καταυλισθέντες παρά την Γάνδην και τας Μαλίνας, κατέστρεψαν, άμα Ουανόντος Λουδοβίκου του Τεϋτνωος, πολλάς των παραρρήνειων πόλεων, έν αις τας 'Τρέβας, την 'Αντβέρπην, την Ουτρέχτην, τό 'Ακουϊσγρανον. Κατά δέ τό 887 Κάρολος ο Πολύσαρκος έξηγήρασε παρά αυτών και αύθις την έλευθερίαν των Παρισίων, και ο διάδοχος αυτού 'Αρνούλφος έπήνεγκεν αυτοίς τέλος τολούτην πανωλερίαν, ώστε ούδ'όπως έφάνησαν πλέον προς τά μέρη εκείνα. 'Αλλ' άφ' έτέρου κατά τό 911 εις των Βικινγκων, ο 'Ρόλλος, νομρευθείς την θυγατέρα Καρόλου του 'Ηλιθίου, έλαθεν ως προίκα την Νορμανδίαν, και άσπασθείς τον Χριστιανισμόν, ίδρυσε τό εκεί περιώνυμον Κράτος.

'Εν 'Αγγλία οι Βίκινγκες έπεφάνησαν τό πρώτον κατά την έποχήν 'Εγβέρτου του εκ Βεσε-

ξίας, και τοσοϋτον ύλοσχερώς κατέλαβον τας 'Ανατολικάς της Μεγαλονήσου άκτάς, ώστε άργότερον ο Μέγας 'Αλφρέδος, καιτοι κατατροπούσας έν 'Εδδινγκτων τον ήγέτην αυτών Γουθφρδν, απήτησε παρά αυτού μόνον την τέλεσιν φόρου, και την άποδοχήν του ιερού βαπτίσματος. 'Αλλ' άφ' έτέρου άνακτήσας μετ' όλίγον τό Λονδίον και την 'Ρογγεστέρην, οικοδομήσας παράκτια φρούρια, και στόλον εκκνόν ναυπηγήσας, παρεκώλυσε τας νέας έπιδρομάς, έξ ού έπήλθε μακρά ήρεμία. 'Αλλά κατά τό 1014 οι Δανοί, εκδιώξαντες τον 'Αγγλοσάξονα 'Εθελφδον, έκσίλειυσαν και αύθις της 'Αγγλίας μέχρι του 1041, και άποκατέστη μόν πάλιν τότε ή θθαγενής δυναστεία, άλλ' άργότερον, Ουανόντος του Βασιλέως 'Εδουάρδου, και άκαθόκτως έπιτεθέντος Γουλιέλμου του Κατακτητοϋ, έπήλθεν ή δριστική κατάλυσις του 'Αγγλικού θρόνου υπό των Νορμανθών, δι' ών έδημιουργήθη ή άγχι τοϋδε ύφισταμένη των πραγμάτων κατάστασις.

("Επεται συνέχεια)

ΚΑΘΟΝ ΡΑΓΚΑΘΗ

Η ΝΕΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΡΑΓΑΜΑ ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ.

Παλαιά Βυζαντινή εκκλησία πολλού λόγου αξία ως προς την ιστορίαν της τέχνης, της τε οικοδομικής και της κοσμηματικής, άνευρέθη πρό 24 ήμερών εις βάθος ένός και ήμισ· μέτρου υπό την γήν έν τη αύλή της οικίας του 'Ιουδαίου Ιατροϋ κ. Sadok (συνοικία Μπαλίτζ).

Τό νϋν φαινόμενον κτίριον άποτελεί τό άνω μέρος του όλου, εις δέ εκ τετραγώνων πλήθων (30, 40 και 50 εκατ. του μέτρου) έπεκτισμένον επί του έτέρου κάτω μέρους του έν τη γή εισέτι κεχωσμένου και ώκοδομημένου εκ μαρμάρων και λίθων.

Μέρη είναι: α') ή ελσοδος, τόξον πάχους 2 μ. 24 εκ. β') τό άμέσως συνεχόμενον κέντρον σχηματίζον τετράγωνον έρ' εκάστης πλευράς του ύπολου (3.36) ύφούται τόξον πάχους 70 εκατ., τά τέσσαρα δέ τόξα ύποβαστάζουσι τον έν τώ μέσφ κυκλικόν θόλον ύψος απ' αυτού μέχρι του έδάφους (του παλαιού) ώσει 4 μέτρ. γ') τώ άνατολικώ τόξφ συνεχεται στενούμενον έν τώ βάθει (άδύτω) τό βήμα.

Πάντα τά μέρη πανταχοϋ ήσαν γηραιωτά· πλην άλλων εγκατεσπαρμένων λειψάνων, λαμπρά και άνθηρά εις χρώματα και ποικίλα εις σχήματα σφίζονται κορημάται επί του δεξιού τοίχου της εισόδου (έν τώ τόξφ), επί του άριστέρου τόξου του κέντρου και επί του δεξιού τοίχου του βήματος.

Ἐπί τοῦ ἀριστεροῦ μέρους τοῦ ἀνατολικοῦ τόξου (ἀνω) ὁρᾶται μικρὸς γλαυκωδὴ φέρως ἀνήρ ἔχων τὴν μὲν δεξιὰν ἀνατεταμένην τὸν δὲ ἀριστερόν ποδα προβεβλημένον εἰς γόνυ· πρὸ αὐτοῦ ἀνήρ ἔχων μέλαιναν γενειάδα καὶ κάλυμμα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς γονυπεταὶ προβάλλων ἰκετευτικῶς τὰς δύο αὐτοῦ χεῖρας ἠνωμένους· ὀπισθεν αὐτοῦ διακρίνεται τρίτος.

Ἐπιγραφὰς μετὰ πολλοὺς καὶ μακροὺς κόπους κατέβρωσα νὰ ἀνγνώσω τὰς ἐξῆς:

1) ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἀριστεροῦ τόξου τοῦ κέντρου ὁρᾶται ἅγιος (ἀνευ κεφαλῆς) καὶ ἡ ἐπιγραφὴ:

Ο ΑΓΙΟΣ
ΓΙ. ΡΓΙΟ.

α ὁ ἅγιος Γεώργιος ».

2) ὕπερθεν τοῦ δεξιοῦ τόξου:

† ΥΠΕΡΕΥΧΙΓΕΩΡ
ΓΙΟΥ ΠΡΑΓΑΜΑ .

« ὑπερέχου Γεωργίου Πραγαμᾶ ». Τὰ γράμματα μετὰ τὸ χ καὶ μ ἐξέχρυσεν ἡ ὕγρασις· τὴν ἐπιγραφὴν περιβάλλει ὠραιότατον κόσμημα.

3) Ἐπί τοῦ δεξιοῦ μέρους τοῦ ἀνατολικοῦ τόξου καὶ τοῦ τοίχου τοῦ βήματος παρατήρησα μακρὰν τριστίχον ἐπιγραφὴν ἧς ἀπόλετο ἡ ἀρχὴ. ἐν τέλει ἀνέγνων:

.. ΝΑΓ . . ΝΙΚΗΤΕΥΩΤΡΙΑΔ
ΠΗΓΑΝΑΡΧΟΥΤΡΙΑ

« τὴν ἁγίαν ἰκετεύω τριάδα, τῆς ἀνάρχου τριάδος ».

4) Ἐν τῷ βάλει τοῦ ἀδύτου εἶδον τρία διατετυπημένα τόξα· ἐκτὸς λευκῶν γραμμάτων ἐν τῇ στεφάνῃ τοῦ (ὁρῶντι) ἀριστεροῦ καὶ μέσου τόξου, ἐν τῇ τοῦ δεξιοῦ ἀνέγνων:

ΛΘΕΟΥΜΑ.

« ἐνδόξου Μαρίας ». Ἄνωθεν τῆς στεφάνης τοῦ ἀριστεροῦ τόξου ἡ θεοτόκος (ι) ἄνωθεν τῆς τοῦ δεξιοῦ ζωρότατος ὁ βαπτιστής Ἰωάννης (ι) τῇ μὲν δεξιᾷ προβάλλων θυμιατήριον τῇ δὲ ἀριστερᾷ συνέχων τὸ ἔνδυμα. Ἄνωθεν τοῦ μέσου τόξου ὑψηλότερος ὁ Παντοκράτωρ ἔχων ἐν τῇ ἀριστερᾷ ἠνεωγμένον εὐαγγέλιον ἐν ᾧ ἀνέγνων:

† ΕΓΦΟ
ΩΗ CI
ΠΠ ΗΖ
ΤΟ ΩΗ

« ἐγὼ εἰ (η)μι τὸ φῶς (ο)ς καὶ (=Κ) ἡ ζωὴ ».

Τὸ χρῶμα τῶν ψηφίδων εἶνε λευκὸν ἐν τῷ ἐδάφει (σινδ) καὶ τοῖς ἐνδύμασι καὶ βαλῦ κυανοῦν ἐν τοῖς γράμμασι καὶ κρασπέδοις τῶν ἐνδύματων. Ἐξαιρεῖται ἡ ἐπιγραφὴ τοῦ Πραγαμᾶ ἧς τὸ ἐδάφος κυανοῦν, τὰ γράμματα λευκά.

Ἡ ἐκκλησία ἦτο κεκοσμημένη κατ' ἀρχὰς διὰ ζωγραφιῶν ὧν ἴχνη παρατήρησα ἐν τῷ ἀδύτῳ· τὸ μωσαϊκὸν ἐπένδυμα ἐνεστηρίχθη κατόπιν δι' ἡλῶν ὧν σφάζεται μέγα πλῆθος.

Ταῦτα περὶ τῆς ἐκκλησίας αὐτῆς κατὰ μῆκος δὲ τῆς ἀριστερᾶς (εἰσιόντι) πλευρᾶς διήκει ἀπὸ τῆς εἰσόδου μέχρι τοῦ ἀδύτου στενῆ καὶ μικρὰ στοὰ συγκοινωνοῦσα τῇ ἐκκλησίᾳ διὰ δύο πυλῶν, τῆς πρώτης ἐν τῇ εἰσόδῳ (71 ἐκατ.), τῆς δευτέρας ἐν τῷ βήματι (1. 10)· τῆς δευτέρας ταύτης πύλης ὀλίγον κατωτέρω ἢ στοὰ ἔχει ἐπὶ τῆς ἄλλης αὐτῆς πλευρᾶς πυλίσκην (46 ἐκατ.) ἀγούσαν εἰς ἄλλο θολωτὸν προσάρτημα οὐ ἐν μέσῳ πλινθινῆ δεξαμενῇ. Καὶ κατὰ πλάτος (τὸ δυτικόν) τῆς ἐκκλησίας ὑπάρχει προσάρτημα ἐγκεχωμαμένον οὐ φαίνεται μόνον ἢ πύλη (ἀντικρὺ τῆς εἰσόδου, ἰσταμένου ὀπισθεν).

Τίς ὁ χρόνος τῆς κτίσεως; τοῦτο οὐδεμία διδάσκει ἐπιγραφὴ ἐν Θεσσαλονίκῃ ἔχομεν μέγα κυκλικὸν (Ῥωμικὸν) οἰκοδόμημα ὕπερ γενικῶς μὲν ἀλλ' ἀναποδείκτως ἀποδίδεται εἰς τοὺς Καβαίρους· τὸ κτίριον ἀνήκει εἰς τὸν γ' ἢ δ' αἰῶνα εἰ καὶ ὁ κ. Duchesno (ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς Γαλλικῆς σχολῆς τῷ ἐπιγεγραμμένῳ « une mission à Mont Athos » 1874) ἀνάγει αὐτὸ εἰς τὸν ε'. ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐκκλησίᾳ αἱ πλινθοὶ ἔχουσι τὸ αὐτὸ σχῆμα καὶ μέγεθος καὶ τὰ αὐτὰ σήματα τῶν ἐργαστηρίων († Ν †) μαρτυροῦσι τὸν αὐτὸν αἰῶνα, τὸν δ'.

Ἄγνωστον εἶναι ἐπ' ὀνόματι τίνος ἐτιμήθη τοῦ Πεντοκράτορος ἢ τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἢ ἄλλου τίνος· βέβαιον ὅμως νομίζω ὅτι ἐκτίσθη ὑπὸ πλουσίου ἰδιώτου, τοῦ Γεωργίου Πραγαμᾶ ἢ Πραγάμα (ἢ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ)· τὸ ἀπλοῦν σχῆμα, αἱ μικραὶ διαστάσεις καὶ τὰ προσάρτηματα πείθουσιν ἡμᾶς περὶ τούτου ἀσφαλῶς· τῇ οἰκίᾳ τοῦ κ. Sadok συνορίζεται κατὰ τὸ δυτικὸν μέρος Τουρκικὸν τέμενος (Μεχταϊτ), παλαιὰ Βυζαντινὴ ἐκκλησία τοῦ αὐτοῦ σχήματος καὶ μεγέθους καὶ τῆς αὐτῆς τέχνης ἦτο καὶ αὕτη ἰδιωτικὴ ἐκκλησία. Ἐν τῇ συνοικίᾳ ταύτῃ (Μπαλάτ) σκάπτοντες ἄλλοτε εὗρον μεγάλα κτίρια ὧν σφίζονται ἐτι δύο πελώριοι κίονες ἐν τῇ ὁδῷ· δὲν μαρτυρεῖ καὶ αὐτὰ τὸ ὄνομα Μπαλάτ ὅτι μεγαλοπρεπῆ ἄλλοτε ὑψοῦντο ἐκεῖ μεγιστάνων «παλάτια» καὶ κομψὰ ἐν τῷ περιβάλλει αὐτῶν προσκυνητήρια, μαρτύρια τῆς εὐσεβείας ἐφ' ἣ ἀείποτε διακρίθη τῶν Θεσσαλονικέων ἡ πόλις;

Πῶς ἐπεχώσθη ἡ ἐκκλησία κατὰ τὸ ἐξωτερικὸν εἶναι εὐνόητον ὅταν λάβῃ τις πρὸ ὀφθαλμῶν τὰς μεγάλας μεταβολὰς τοῦ ἐδάφους τῆς πόλεως· δυσσεζήγητος μένει μόνον ἢ ἐν τῷ ἰσωτερικῷ ἀνώμαλος ἀνιψώσις τοῦ ἐδάφους· ὅτι ἐγένετό ποτε περισύλησις οὐδεμία ἀμφιβολία· μαρτυροῦσι τὰ τρία διατετυπημένα τόξα τοῦ ἀδύτου καὶ ἡ ἐμφραξίς τῶν βηγμάτων διὰ χώματος πληρώσαντος (κατωφορικῶς) ὅλον σχεδὸν τὸ βῆμα, μαρτυροῦσι καὶ αἱ ἐντομαὶ τῶν πυλῶν ἐξ ὧν ἀφῆρηθησαν κίονες καὶ πλάκες.

Πότε καὶ τί περιεσυλήθη ἡ ἐκκλησία ἀγνω-

στον εἰ καὶ πολλὰ διεδόθησαν κατ' αὐτὰς ὑπὸ τῶν καινολόγων κατὰ τὸν μερικὸν καθαρισμόν τῶν χωμάτων οὐδὲν εὐσεβῆ πλὴν ἀγγείων τινῶν. Πλησίον τοῦ δεξιοῦ τόξου τοῦ κέντρου, κάτωθεν τῆς ἐπιγραφῆς τοῦ Πραγαμᾶ, πλήξας τὸ ἐδάφος ἤκουσα ὑπόκωπον ἔχον· κρύπτεται ὁ οἰκογενειακὸς τάφος τοῦ κτήτορος;

Ταῦτα ἐπὶ τοῦ παρόντος περὶ τῆς ἐκκλησίας, ὀλίγα καὶ πρόχειρα ἀλλ' ἀκριβῆ ἀποῦ τόσα μὲν ἄλλα ἐψευδολογήθησαν κατ' αὐτὰς παρεμυρφώθησαν δὲ τερατωδῶς καὶ αἱ ἐπιγραφαί. Πολλὰ ἄλλα ὅα διδάξῃ ἴσως ἡμᾶς τακτικὴ καὶ γενικὴ ἀνασκαφὴ ἤλου τοῦ ἐκεῖ χώρου· ἀλλὰ τίς ὁ ἐκτελέσων αὐτήν; εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο δὲν εἶναι ἄξιον νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν αὐτῆς καὶ ἡ ἀρχαιολογικὴ ἑταιρεία; ἔχομεν τὴν ἀρχαιοτάτην πᾶσιν τῶν γνωστῶν ἐκκλησιῶν ἐν τῇ πόλει ἡρῶν, δημοσίων τε καὶ ἰδιωτικῶν, καὶ ὁ κόπος εἶναι ἄξιος.

Ἐν Θεσσαλονίκῃ τῇ 12 Δεκεμβρίου 1888

ΠΕΤΡΟΣ Ν. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ.

Η ΦΛΟΓΕΡΑ ΤΟΥ

ΔΙΗΓΗΜΑ

— Δὲν πακίνω σοῦ λέω, δὲν πακίνω! μοῦ κάνει κακὸ! . . .

— Πήγαινε καμμένη καὶ σήμερα . . . βλέπεις πῶς ὀκ πῶν ν' ἀλέσω! . . .

Πρώτην φοράν, φωναὶ ἀνδρική καὶ γυναικείαι ἐκ περιτροπῆς, ἐξήρχοντο τῶσον ἐντονοὶ καὶ τεταραγμένοι, ὡσεὶ συγχρουόμενοι μετὰ τῶν, ἀπὸ τοῦ οἰκίσκου τοῦ Νελοπούλου. Ἄπο τριῶν ἡδῆ μηνῶν, ὅτε ἐπέλεσε τοὺς γάμους τοῦ ὁ οἰκοδεσπότης, δὲν ἀντήγει ἄλλο ἐντὸς αὐτοῦ παρὰ τραγουδιὰ εὐθυμὰ καὶ γέλωτες παρατεταμένοι, τονίζοντες εἰς κλίμακα ὑπερέφελ ἦν εὐτυχίαν τοῦ νεαροῦ ἀνδρὸς καὶ ψιθυροὶ φιλημάτων, ὡς εἰς καμμίαν φωλεὰν τρυγόνων. Οἱ φλεγματικοὶ κάτοικοι τοῦ μικροῦ χωρίου κατ' ἐσπέραν, ἐνῷ ἔχασμῶντο ταυνοῦμενοι ἐν ἀποπεινάζουσι τὸν κόπον τῆς ἡμέρας οἱ ἄνδρες κ' ἐθαρρύνουν αἱ γυναῖκες, εἰς τὰ οἰκιακὰ ἔργα ἀσχολούμεναι ἢ ἐκλαυθμύριζον τὰ παιδιὰ καὶ ἠλάκτουσαν οἱ σκύλοι, ἀκούοντες αὐτοὺς, ἐκίονον τὴν κεφαλὴν μὲ ἐκφρασίαν σοβαρᾶς δυσπιστίας. Ἡ χαρὰ ἐκείνη ἐφαίνετο εἰς αὐτοὺς παρατονία, χαρὰ μὴ ἔχουσα τὴν θέσιν τῆς ἐκεῖ, μέσῳ τῆς σιγῆς ἐρημίας τοῦ χωριδίου καὶ τοῦ πλῆθους ἐκείνου, τοῦ μὴ γνωρίζοντος ἄλλο ἀπὸ τὴν ἐργασίαν, τὴν βαρβαρὴν ἐργασίαν τῶν ἀγρῶν. Ἐσκέπτοντο δὲ ὅτι πολὺ ταχέως ὅα ἔπαυε καὶ τὴν παραιμοιᾶζον πρὸς τὴν τύχην τοῦ χωριδίου τῶν, τοῦ ὁποῦ ἢ ζωρότης διαρκεῖ ὅσον καὶ ἡ πα-

νήγυρις του — ἐπὶ μίαν μὲν ἡμέραν, κατὰ τὴν πέμπτην Νοεμβρίου. Γίνεται ἀναστάσις, ὅλων τότε χάριν τοῦ ἁγίου Νικολάου, μέρος τῆς χειρὸς τοῦ ὁποῦ διατηρεῖται ἀνέπικρον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ χωριδίου· ἀκούονται τύμπανα καὶ χοροὶ καὶ πολλοὶ προσκυνηταὶ συνέχονται ἄλλοθεν καὶ τοῦτο μέχρι τῆς νυκτός, ὅτε τὰ πάντα παύουν εἰς τελείαν χαλάρωσιν καὶ ἀνάμνησιν. Οὕτω ὅα συνέβαινε καὶ εἰς τὸ ἀνδρόγυρον ἡδῆ· ὅα ἐβαρύνετο μόνον τοῦ αὐτὴν τὴν τρολὴν εὐθυμίας, τὴν θορυβώδη χαρὰν, ἢ ὑπόστα νομίζει τις ὅτι δὲν γίνεται παρὰ διὰ νὰ ἀκούηται καὶ μόνον· ὅα ἔκλυτε δὲ ταχέως ὁ τράχηλος εἰς τὴν ἐργασίαν καὶ ὅα συνοψουτο τὸ μέτωπον εἰς τὴν σκέψιν, ὅπως συνέθη καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἰδίους ἄλλοτε . . . Καὶ τότε, ἂν ἤκουον τὰς διαμειθεμένους φωνὰς, ὅα ἐπίστευον, ὅτι ἐπληθύνεσαν αἱ ἐλπίδες τῶν, καὶ πολὺ ταχέως μάλιστα ἀπὸ ὅτι προσεδόκων καὶ ὅα ἐμειδίον χειρακάλως. Διότι ἡ χαρὰ τῶν ἄλλων ὅσον καὶ εἶνε ἀνεξάρτητος μᾶς κορυφαία καὶ ἐπιθυμοῦμεν νὰ παύσῃ μίαν ὥραν ἀρχήτερα, βιαζόμενοι νὰ κατατάξωμεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἰδίαν μὲ ἡμᾶς σειράν, ὡς ἡ καιροβή ἀλώπηξ τοῦ μύθου.

Δὲν ἐπέτυχον ὅμως αὐτὴν τὴν εὐκαιρίαν οἱ χωρικοί. Τὸ χωριδίον Τρουμπέ ἦτο ἐρημον τότε. Οἱ εὐκαίριμοι οἰκίσκοι του, ἐδῶ κ' ἐκεῖ ἐπὶ χαμηλῆς λοφοσειρᾶς διεσκορπισμένοι, εἶχον τὰς θύρας ὅλας κεκλεισμένας καὶ ἀπὸ τὰ μικρὰ παρὰ τῶν ἐφαίνετο ἐντὸς τὸ σκότος καὶ ἡ ἐρημία. Εἰς τὰς αὐλὰς ἐπλανῶντο ἐν πλήρει ἀνέσει αἱ ὄρνιθες, ἀνισκαλεύονσαι τὸ ἄχυρον καὶ τὴν κόπρον πρὸς ἀνεύρεσιν τροφῆς καὶ αἱ πάπαι ἐνήχοντο μακαρίως εἰς τι τέλμα παρὰ τοὺς κολυμβήθρας ἐνῷ ὁ οἰκόσιτος χῶρος, σοβαρῶς ἀντιπρόσωπος τοῦ οἰκοδεσπότη, ἐγγυλλίζε περιφερόμενος ἐλεύθερος καὶ ὁ ἀλέκτωρ μὲ τὸ ἀγέρωγον βάδισμα τοῦ, ἀντίτεινεν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὴν κεφαλὴν καὶ ἐτόνιζε τὴν βραγχὴν λαλιᾶν του, ὡσεὶ ὀέλων νὰ διασκαλίτῃ εἰς τὰ πέριξ τὴν ὑπεροχὴν του. Οἱ χωρικοὶ ἔλειπον ὅλοι εἰς τὰς ἐργασίας τῶν γυναικῶν καὶ ἄνδρες, μικροὶ καὶ μεγάλοι, ἕκαστος κατὰ τὰς δυνάμεις του, εἶχον ἀνακάθει τὰ καθημερινὰ, τ' ἀναλλοίωτα καθήκοντά των, ἀμα τῇ χειραγωγῇ. Μόνος ὁ οἰκίσκος τοῦ Νελοπούλου διετήρει ἀκόμη τὴν ζωρότητα του· διότι ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῶν γάμων ἐβράδυνε πάντοτε εἰς τὴν ἐξέγερσιν, ὡς νοθὸς ἐργάτης ἐξακολουθῶν τὴν αὐτὴν ἀπεργίαν καὶ μετὰ τὴν λήξιν τῶν ἐορταστικῶν ἡμερῶν. Τὸ φῶς τῆς ἡμέρας εἰσέδυν ἡδῆ ἄφρονον ἀπὸ τῆς ἀνοιχτῆς θύρας καὶ τοῦ παραθύρου, ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐφαίνετο ἡ Σμάλτω ἐν τῇ σκιά, μὲ νυστακίους ἀκόμη ὀφθαλμούς καὶ βεβαρμένον τὸ σῶμα, ἐγείρουσα νοθρῶς τὰς στρωμνάς μίαν μίαν ἀπὸ τοῦ ἐδάφους καὶ ἀποθέτουσα δεδιπλω-

μένους επί μιας ανεστραμμένης κοφίνης, χρησιμοποιούσης πάντοτε εις τους οίκους των χωρικών αντί στρωμνολήνης. Ἐνῶ δ' ἐνησυχολαίτω εις τοῦτο ἐξηκολούθει, ἠρεθισμένη κέπως, σφοδρὰν ὁμιλίαν μετὰ τοῦ ἀνδρός της, ὁ ὁποῖος παρὰ τὴν θύραν ἰστάμενος, ἔρασπε τὴν ἄκραν σάκκου ἐκ γονδροπάνου καὶ ἐψιθύριζε χωρὶς νὰ ὑψώσῃ τὴν κεφαλὴν ἀπὸ τῆς ἐργασίας του, ὡσεὶ εἰς ἐαυτὸν ἀποτεινόμενος :

— Πήγαινε, μωρὴ καὶ σήμερα! βλέπεις πῶς ὀλὸ πάω ν' ἀλέσω!..

Πλησίον αὐτοῦ κεφαλὸς σκύλος, μὲ ἀνωρθωμένον καὶ ἄτακτον τρίχωμα, ἐπέμενεν ὁσφραίνόμενος τὸ ἔδαφος μέσφ σμίνους ὀρνίθων, αἱ ὁποῖαι ἔχον εἰσπηδήσει ἐντὸς ζητοῦσαι διὰ τιτιθισμῶν τὴν προῖνὴν τροφὴν των. Πρὸ τῆς θύρας ὁ εὐρωστός ἵππος τοῦ Νελοπούλου, ἐξευγμένος εἰς τὸ κάρρον, ἔτραγε τὴν φορτὴν του, ἀνακινῶν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὰ ὄτια καὶ τύπτων τοὺς πόδας, ὡσεὶ βιαζόμενος νὰ ἐκκινήσῃ. Ὁ Στάθης εἶχε φορτώσει τὸ κάρρον του διὰ σάκκων σίτου τῆς νέας ἐσοδείας καὶ ἦτοιμάζετο ν' ἀναχωρήσῃ εἰς τὸν μύλον πρὸς ἄλυσιν. Καὶ ἦτο μὲν μύλος εἰς τὸ χωρίδιον ἔξω, ἐπὶ ὑψώματός καὶ εἰργάζετο ἀδιακόπως ἡμέραν καὶ νύκτα, ἀναπεπταμένους ἔχων εἰς τὸν ἄνεμον τὰς φοιὰς πτέρυγας του ἀλλ' εἰς τὸν Στάθην ἤρεσκε πάντοτε ὅ,τι ἠδύνατο νὰ συντέμῃ τὰς ἀποστάσεις καὶ νὰ προφθάνῃ τὸν χρόνον. Συνήθιζε νὰ προτιμᾷ τὸν κέλιτα ἀντὶ τοῦ ἡμιόνου καὶ τὸν ἀτμόμυλον ἀντὶ τοῦ ἀνεμομύλου, ὅπου εἶνε τις ἐκτεθειμένος εἰς τοῦ καιροῦ τὰς ἰδιοτροπίας. Διὰ τοῦτο εἶχεν ἀποφασίσει νὰ ὑπάγῃ εἰς Γαστούνην, ὅπου ὑπῆρχεν ἀτμόμυλος καὶ ἦτο βέβαιος ὅτι ὀλὸ ἐπεράτου μίαν ὥραν ἀρχήτερα τὴν ἐργασίαν του. Ἰδλεγε δὲ εἰς τὴν νεορὰν συντροφὸν του νὰ συνοδεύσῃ εἰς τὴν βοσκὴν τὰ γαλιὰ, τριάκοντα ζεύγη γαλιὰ, τὰ ὁποῖα εἶχεν ἀναπτύξῃ ἀρκούντως καὶ ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἤλειψε καλὰ κέρδη κατὰ τὸν ἐρχόμενον αὐγούστον, ὅτε ὀλὸ τὰ ἐπάλει εἰς Ζακυνθίους ζωεμπόρους.

— Δὲν μπορῶ σοῦ λέω... δὲ πακίνω! ἐπέμενεν ἡ Σμάλτω, ἀνοουμένη.

Ὁ Στάθης ἐξεπλήσαστο διὰ τὴν τῶσιν ἐπιμονὴν τῆς γυναικὸς του. Πρώτην φορὰν τῶρα τὴν ἤκουεν ἀντιτεινούσαν εἰς τοὺς λόγους του, πρώτην φορὰν τὴν ἔβλεπε τῶσιν πείσμονα εἰς τὴν ἰδέαν της. Ἀφ' ἧς ἡμέρας τὴν ἐστεφάνωθη, τὴν ἐγνώριζε πάντοτε ὑπήκουον, πάντοτε ἀκατάβλητον εἰς τὴν ἐργασίαν, μειλίχιον εἰς τοὺς τρόπους, δειλὴν εἰς τὰς ἰδέας της, ἐκπληροῦσαν τυφλῶς τὰς ἐπιθυμίας του, πρόθυμον νὰ τὸν ἀνακουφίξῃ καὶ νὰ τὸν συνδράμῃ εἰς ὅλα. Καὶ τὰ γαλιὰ αὐτὰ ἀκόμη ἡ ἰδία ἐφρόντισε καὶ τὰ ἀνέπτυξε καὶ τῶρα ἀπὸ μὴνός καὶ ἡμέραν τὰ συνάδευεν εὐχαρίστως εἰς τὴν βοσκὴν. Πῶς λοιπὸν τῶρα

ἤλλαξε τῶσιν ἐξαφνα ὁ χαρακτήρ της καὶ ὁ ἴδιος ἠπόρει.

— Μὰ τί θὲς νὰ κάμουμε 'ς τὸ θεό σου! εἶπεν αἰφνης, προσβλέπων αὐτὴν μὲ ὕφος, ἐνέχων ἐν ταῦτῳ ἐρώτησιν καὶ ὄργην.

— Πακίνω ἐγὼ 'ς τὸ μύλο! ἐψιθύρισε ἡ Σμάλτω δειλῶς, χαμηλώνουσα τὴν κεφαλὴν.

Ὁ Στάθης ἐγέλασε βεβιασμένως. Πυλὸ παρὰδόξος τῷ ἐφάνετο ἡ ἀπάντησις αὐτῆς τῆς γυναικὸς του. Καὶ ὄχι τῶρα διότι ἦτο νεόνημος ἀλλὰ καὶ γὰρ ἂν ἦτο κάλιν δὲν ἐπετρέπετο εἰς τὴν Σμάλτω νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν μύλον. Ἄν ἐζήτει νὰ ὑπάγῃ εἰς κανένα ἀνεμόμυλον τῶν περὶ χωρίων δὲν ἦτο καὶ κακόν, διότι ὅλοι οἱ μυλωθροὶ ἦσαν γνώομοι, ἀνθρωποὶ ἐντιμοὶ καὶ σοβαροὶ καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον αἱ γυναῖκες ἐπήγαινον τὰ ἀλέσματα, τῶν ἀνδρῶν ἀσχολουμένων εἰς ἄλλας βαρυτέρας ἐργασίας. Εἰς Γαστούνην ὅμως, εἰς μίαν πολιτείαν, ὅπου εὐθὺς μάλιστα ἔβλεπον αὐτὴν ἐφορτώνουσαν τὸν σίτον ὀλὸ ἐσυνάζοντο οἱ ἄνδρες περὶ καὶ ὀλὸ τὴν περιεργάζοντο ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, σχεδὸν ὀλὸ τὴν ἔφανον μὲ τ' ἀναιδίῃ καὶ φαῦλα βλέμματά των, ὅπου οἱ μυλωθροὶ ἦσαν ξένοι καὶ ἀπόξενοι, πονηροὶ καὶ ἀγιογῶνται ποτὲ δὲν ἐπετρέπετο. Μόνον καὶ νὰ τὸ συλλογισθῇ ἡ Σμάλτω ἔπρεπε νὰ κοκκινήσῃ.

— Μὰ γιατί δὲν πᾶς μὲ τὰ γαλιὰ; ἠρώτησε πάλιν, ἐπανερχόμενος εἰς τὴν προτέρην του ἰδέαν ὁ χωρικός.

— Φοβίζμαι! ἐψιθύρισε ἡ λυγερὴ μετὰ τινος στενοχωρίας.

— Τί φοβᾶσαι; γιατί δὲν ἐφοβόσουν τῶσιν καιρὸ;

Ἡ Σμάλτω ἔκυψε τὴν κεφαλὴν ἀμηχανοῦσα, διότι δὲν εἶχε τί ν' ἀπαντήσῃ εἰς τὴν δικαίαν ἐρώτησιν τοῦ ἀνδρός της. Καὶ εἶχε μὲν λόγον, ἰσχυρότατον μάλιστα, τὸν ὁποῖον ἂν ἔλεγεν εὐθύς ὁ Στάθης ὀλὸ ἠρεθίζετο, ὀλὸ ἐζήτει συγχώρησιν διὰ τὸ πείσμα του καὶ ὀλὸ ἀπῆτει μάλιστα ἐπιμόνως παρ' αὐτῆς νὰ μὴν ὑπάγῃ πλέον εἰς τὴν βοσκὴν μὲ τὰ γαλιὰ. Ἀλλὰ τὸν λόγον αὐτὸν δὲν ἠθέλε νὰ ἐκστομίσῃ δι' ὄλον τὸν κόσμον ἡ Σμάλτω. Ἐγνώριζεν ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐφοβεῖτο καὶ ἠθέλε ν' ἀποφύγῃ ἐξηρτάτο μᾶλλον ἀπ' αὐτὴν τὴν ἰδίαν παρὰ ἀπὸ τὸν ἄνδρα της καὶ ἐθεώρει περιττὸν νὰ ταράξῃ εἰς τὰ μύχια τὸν χωρικὸν καὶ νὰ τὸν ἐμβάλῃ εἰς ὑποψίας. Διότι ὅσον καὶ ἂν εἶνε ἀπαίδευτος ἡ γυνὴ εἰς τοιαῦτα ζητήματα προσπαθεῖ πάντοτε νὰ προφυλάσῃ τὸ ἄνδρα της, πολλὰκις μάλιστα μετ' ἐγκληματικῆς ἐπιμονῆς ὡσεὶ ἡ φύσις μόνη της περριμένη αὐτὴν εἰς τοῦτο.

— Νὰ, ἐκεῖ ποῦ καθόμουν ἐφῆς 'ς τὴν πατουλιά, βγήκ' ἕνα φίδι ζάφνου καὶ μ' ἐτρόμαξε... ἔχασα ὄλο μου τὸ αἷμα! ἀπήντησεν

αἰφνης ἡ Σμάλτω, πεφοβισμένον ἔχουσα τὸ πρόσωπον, ὡς νὰ ἔβλεπε τὴν ὄραν ἐκείνην τὸ φίδι πρὸ τῶν ποδῶν της.

Ὁ χωρικός ἐξερράγη ἠδὴ εἰς γέλωτας ὄχι βεβιασμένους πλέον ἀλλ' ἀληθεῖς γέλωτας ἀνθρώπου εὐθύμου. Τῶσιν ἀπροσδόκητος ἐφάνη εἰς αὐτὸν ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος τῆς γυναικὸς του ὡστε δὲν εὔρεν ἄλλο τι πρόχειρον τὴν ὄραν ἐκείνην ὁ Στάθης παρὰ νὰ καγγιάσῃ.

— Ὅχι, ἀδερφέ! ἐφώναξε, γὰρ τὸ φίδι κάνει ἐτσι;

Καὶ λαμβάνων ἀπὸ τῆς γῆς τὸν σάκκον, ὅστις εἶχε πέσει τῶν χειρῶν του κατὰ τὴν ὄραν τῆς ταραχῆς καὶ ἀπὸ τινος γυνίξος τὸ μαστίγιόν του, διηυθύνθη πρὸς τὴν θύραν ὑποψιθιζῶν :

— Μὴν ἦσαι κουτὴ, καὶ μὲν ἡ... πήγαινε κ' ἐγὼ ὀλὸ γυρίσω γρήγορα.

Χωρὶς δὲ νὰ προσέβῃ τι πλέον, ἀνέβη ἐπὶ τοῦ κάρρου καὶ μαστίσας τὸν ἵππον του ἀπήλθεν.

Ἡ Σμάλτω ἤκουσε τὸ κάρρον ἀπομακρυνόμενον μετὰ πατάγου καὶ ἠσθάνθη τὴν καρδίαν της συγκλονιζομένην μετὰ τοῦ ἐδάφους ὑπὸ τοὺς ὀγκῶδεις τροχοὺς του. Ἡ ἀναχώρησις τοῦ ἀνδρός της κατ' ἐκείνην τὴν ὄραν τὴν ἐτάρασε μεγάλως καὶ τὴν κατέθλιβεν, ὡς μία παντελὴς ἐγκατάλειψις. Δὲν ἦτο πρώτην φορὰν κατὰ τὴν ὁποῖαν ἀπεμακρύνετο οὕτω τῆς οἰκίας ὁ Στάθης ἀλλὰ τῶρα ἡ ψυχὴ της εἶχε διεγερθῆ ὀλόκληρος ὑπὸ συλλογισμῶν ἐπιφύδων καὶ ὀλὸ τὰ ἐξελάμβανε ὡς ἐπίτηδες ἐναντίον αὐτῆς διενεργούμενα. Ὁ Στάθης ἔφρινεν αὐτὴν ἐκεῖ μόνην καὶ ἀπροσάταυτον ἐπὶ μίαν ὀλόκληρον ἡμέραν. Τὴν διέτασεν ἐπιμόνως νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν βοσκὴν τῶν γαλιῶν χωρὶς νὰ ἠξέυρῃ ὅτι τὴν ἐξέθετε εἰς κίνδυνον φοβερόν, ἀπὸ τὸν ὁποῖον πολὺ δυσκόλως λυτροῦται ὁ ἄνθρωπος, διότι κύριον ἐχθρὸν ἔχει τὸν ἐαυτὸν του. Δὲν ἠδύνατο ὅμως νὰ κάμῃ καὶ ἄλλως ἡ Σμάλτω. Ἀφοῦ ὁ Στάθης δὲν ἦτο πλέον ἐκεῖ ὤφειλεν αὐτὴ νὰ συνοδεύσῃ τὰ γαλιὰ δὲν ἔπρεπε νὰ τὰ ἀφήσῃ νὰ ψωφήσουν τῆς πείνης! Καὶ μετενόει ἠδὴ διότι ἐτάραξε τῶσιν τὸν ἄνδρα της, ἀκαίρως ἐπιμένουσα εἰς τὴν ἄρησίν της, ἐνῶ ἀνεγνώριζε τὴν ἀνάγκην. Ἔθεσεν ὀλίγον μελαψὸν ἔφρον ἐντὸς μαλλίνου σακκιδίου, ἐκρέμασεν αὐτὸ ἀπὸ τοῦ ὄμου καὶ κλειδώσασα τὴν θύραν ἐξῆγαγεν ἀπὸ τοῦ ἀχυρῶνος τὰ γαλιὰ καὶ ἀνεχώρησεν εἰς τὴν βοσκὴν.

— Ὁ εἰ Νικόλας κί' ἄς μὲ φυλάξῃ! ἐψιθύρισε, σταυροκοπούμενη.

Ἡ Σμάλτω ἦτο νεαρωτάτη λυγερὴ, εὐπλαστοὶ τὸ ἀνάστημα, μελαχροινὴ, μὲ ὄσφον ἐσφιγμένην ὡς καλαμίας καὶ κεφαλὴν εὐμορ-

φον, ἦν ἐστόλιζον ἄφρονι μαῦροι βόστρυχοι καὶ ὀφθαλμοὶ μεγάλοι, πάντοτε ὕγροι, ὡς νὰ ἐψυχάλιζον ἐντὸς καὶ ἀκριβεῖς ἐρμηνευταὶ τῶν ἐσωτερικῶν ἐντυπώσεων της. Ἦτο δὲ ἐντελὴς κάτοπτρον μίαν ἀγροδιαίτου ὑπάρξεως τὸ ἀτομὸν της ὀλόκληρον ἦτο ὑπερβολικῶς περιεργον εἰς τὰς ἀπὸ τῆς φύσεως ἐντυπώσεις καὶ τὰς ὀφίστατο καὶ τὰς συνεκέντρον ἐν ἐαυτῇ ὄλας, ὅπως ὁ φακὸς τὰς ἠλιακὰς ἀκτίνας. Μέχρις αὐ ὑπανδρευθῆ, βόσκουσα καθημερινῶς τὰ αἰγοπρόβατα τοῦ πατρὸς της εἰς τὰ μέρη τῆς Ριζοκαστρίας, ὅπου εἶχε κατασκευάσῃ ἡ οἰκογένειά της, τὸν χειμῶνα καὶ τὸ καλοκαίρι, τὸ φθινόπωρον καὶ τὴν ἀνοιξίν, ἔβλεπεν ὄλας τῆς φύσεως τὰς μεταβολὰς καὶ τὰς ἐδέχετο μετὰ χαρᾶς, ὅπως δέγεται τις τὰς ὤπειας τῆς μητρὸς του. Καὶ ὅτε τὴν ἔπυπε κατακέφαλα μὲ τοὺς ὀμβροὺς της καὶ ὅτε τὴν ἐδρόσειε μὲ τὰ ζωογόνα μακιστράλια της, εἶτε τὴν ἀφήραζεν εἰς τὰς καταιγίδας της εἶτε τῇ ἐγχαλάρου τὰς δυνάμεις ὄλας διὰ τοῦ λιθῆς της, αὐτὴ δὲν παρεπονεῖτο καθόλου, ἀναγνωρίζουσα ὑπομονητικῶς τὴν ἐξουσίαν καὶ τὰ δικαιώματά της. Τῇ ἤρεσκεν ἐπιμόνως ἡ μάγισσα καὶ εὐμετάβολος νύμφη, τὴν ἐξέπληττε καὶ τὴν συνεκίνει μὲ τὰς ποικίλας ἀμφιέσεις της, ὑπὸ τὰς ὁποίας τῇ παρουσιάζετο καθ' ἐκάστην καὶ τὸ ἄλλος της, τὸ ἔθιον. Πολλὰκις συνέβαινε ἐν τῇ μικρᾷ ἐκείνῃ λοροσκεπάζω ἐκτάσει, εἰς διαφόρους τῆς ἡμέρας ὄρας, συχνάκις δὲ κατὰ τὴν μεσημβρίαν, ἡ φύσις περὶξ, ὡς τὸ μνημεῖον τοῦ Μίμνωνος ν' ἀναδίδῃ διαφόρων εἰδῶν τῶνους, ποικίλας φωνὰς, ἀρμονικῶς διακεχυμένας ἐν τῷ κενῷ. Ἡ Σμάλτω τότε, ἔξκαλλος, ἠνοίγεν ὑπερμέτρως τοὺς ὀφθαλμούς, ἔπαινε τὰ ὄτια ἀχώρταστος καὶ προσεπάθει νὰ δεχθῆ ἐν ἐαυτῇ τοὺς ἤχους ἐκείνους ὄλους καὶ βαθμηδὸν βαθμηδὸν ἀνεδίπλου τὸ σῶμα, ἐπιθυμοῦσα νὰ ἐναγκαλισθῇ οὕτως εἰπεῖν τὴν φύσιν, νὰ τὴν ἐνστερνοσθῇ, παραδιδομένη εἰς τὴν ἐπήρειάν της ἀσυνειδήτως, ὅπως παραδίδεται τις εἰς τὸν ἔρωτα.

Ἡ ζωὴ τῆς Σμάλτως αὐτὴ ἔπαυσε αἰφνης διὰ μίαν ὄταν ὑπανδρευθῆ. Ὁ ἱερεὺς, ὅστις ἐστάθη πρὸ αὐτῆς ἵνα εὐλογήσῃ τοὺς γάμους της, ἔμεινε πλέον καθηλωμένος ἐφ' ἔθρου ζωῆς, ὡς τοῖχος ἀκλόνητος καὶ τῇ ἀπέκλεισε τὸ παρελθόν. Ἡ κληματόθεργα, καταλλήλως μετασχηματισθεῖσα εἰς στέφανον νυμφικόν, ἔκαμε καὶ ἐπὶ τῆς νεορᾶς βλαχοπούλας τὸ θαῦμά της ὅπως καὶ ἡμέραν καὶ εἰς τῶσιν ἄλλας. Μετέφερον αὐτὴν εἰς ἄλλην ζωὴν, ψυχρὰν, σοβαρὰν, μεστὴν πραγματικότητος ἀσφικτικῆς, τὴν ὁποῖαν αὐτὴ πρὶν οὐδέποτε ἔφανταζετο, μίσησεν τῆς χαριέσεως φύσεως ἐν τῇ ὁποίᾳ ἀνεπτύχθη. Καὶ ὁ Στάθης δ' αὐτὸς, ὡσεὶ ζήλοτυπῶν πρὸς τὸ

παρελθόν της και έπιθυμιών να καταστρέψη πύσαν αυτού ανάμνησιν, άφήρεσεν άπ' αυτής την βλαχικήν ένδυμασίαν, την γραφικήν έκείνην ένδυμασίαν, με τα κρόταλα και τους χρωματισμούς, την όποιον νομίζει τις ότι οι βλάχοι έπένοησαν εκ του μεγάλου πόλου των προς την φύσιν, ίνα φέρωσιν έπ' αυτών το άποτύπωμά της πάντοτε, ύπου και άν εύρίσκονται. Άντί δε αυτής, άντί των κεντητών ποδιών και των πλουσιών γαιουρτανιών, τή έδωκε τα πενιχρά ένδύματα του χωρίου, άτινα την κατέστησαν σοβαράν μέχρι γελοιότητος.

Η Σμάλτω ήρχισεν εύθως έξ άρχής να πλήτη και ν' άσφουατιέ μέσω τής καθημερινής άναστροφής των χωρικών, ύπου δέν ήκουεν άλλο παρά άμοιβαίως κακολογίας και κλαυθμηρισμούς διά τα χρέη των. Όμοιάζε προς πτηνόν το όποϊον άφνης συνίλαθον και άπέπεσαν έν κλωθρή, μέσω τεσσάρων πληκτικιών κιγκλυδωμάτων, μακράν πρασίνου φυλλάωματος, έκτός πάσης άναστροφής μετ' άλλων θυσίων του. Η ύπομονή όμως τής γυναίκας είνε άνεξάντλητος. Συχνάκις καταβάλλει μέγαν ήρώτημόν ίνα μή φανή δυσανασχετούσα προς την τύχην της και δώση άφορμάς κακολογίας και προζένηση χαράν εις τους γείτονας. Βλέπει τις πολλάκις άδιάκοπον το μειδιζμα εις τα χείλη, άνεξάντλητον την εύτυχίαν εις τους όφθαλμούς της ένφ' τουναντίον εις τα χείλη επικάθηται άμετρος πικρία και θερμά δάκρυα εις τους όφθαλμούς. Έχει δε ή γυνή την ύπόκρισιν αυτήν τόσοσ άνεπτυγμένην ήσον περισσότερο περιωρισμένη είνε κοινωνικώς. Η Σμάλτω, ένφ' ήτο καταπικραμένη διά την ζωήν εις την όποιαν μετέπεσε, προσεποιείτο έν τούτοις την εύτυχισμένην, την γελαστήν, όλη πετώσα, ήπως έπραπε να ήνε γυνή νεόνυμφος, ώστε έκαμνε τους γείτονας να λέγουν περί αυτής ίνα παραστήσωσι την χαράν της, ότι έγέλων και τα παπούτσιά της. Έντός όμως ή καρδιά της έπαλλε διά την προτέραν άνύπανδρον ζωήν και την έπίθει ένθέρμως. Διά, ότε μετ' όλίγον άνεπτύχθησαν τα γαλιά διά την έξοχήν και ό Στάθης, άπησχολημένος εις την καλλιέργειαν τής σταφιδάμπέλου του, άνέθεσεν εις αυτήν την φροντίδα των, έγείνειν έκτός έκουτης άπό χαράν. Και ότε τα ώδήγει εις την βουσκήν, έτόνιζε το τραγούδι των και έπήδα μεταξύ αυτών, ύψηλά τον κάλαμον κρατούσα, έν μέθη και εύτυχία υπερτάτη. Άπό του έγγάμου βίου της τώρα μόνον ήνδει ότι συνήρχετο εις έκουτην και άνέζη.

Άλλ' άπό τινων ήδη ήμερών ύπόνοιά τις έγεννήθη έντός αυτής ή ζωή έκείνη την έτρόμαζεν. Ήρχισε να βλέπη τον οικίσκον της, ότε το έσπέρας έπέστρεψε, μετá δυσπιστίας να αισθάνεται πρό του άνδρός της έντροπήν να χα-

μηλώνη τους όφθαλμούς πρό του βλέμματός του, να ταράσσεται εις τον ένγκαλισμόν του και να έρυθριέ ως ένοχος φρικώδους άνομήματος. Διά ποιόν δ' αίτιον ήσθάνετο όλα ταύτα δέν ήδύνατο να έννοήση ή λυγρή. Μόνον συγκεχυμένως μόλις καταλάμβαναν ότι έταράσσετο πολύ μένουσα έν τή άνακειπταμένη πεδιάδι, ύπό τον γαλανόν ουρανόν, έν τή μυστηριώδει έρημιά των άγρών, άκροσμένη του γλουγλουκιισμού των γαλιών, του έρυθρού κωδιωνισμού ένός ποιμνίου άπέναντι και των περιπαθών τόνων μιές φλογέρας.

Η Σμάλτω ήδη είχε φθάσει εις την όφρυν τής λοφοσειράς, ήπόθεν ή πεδιάς ήπλουτο περίε, με έλαφρούς κυματισμούς μέχρι τής θαλάσσης. Ο ήλιος είχαν ύψωθή άρκετά εις τον όρίζοντα, κολυμβών μέσω άογυρού αιθέρος, πυκνοτάτου και περιέλουε τους θερισμένους άγρούς, τάς πρασίνας σταφιδάμπέλους, τους βυσινίζοντας βουνούς του Χελωνάτα και τα περίε όλα δι' άφθόλου φωτός τα χωρία κατέκειντο έδω κ' έκεί, με τάς ύπομαύρους στέγας και τους λευκοικτιμένους τοίχους των οικίσκων των, έν άμόρφω όγκω, ως χορταριασμένα έρείπια ποιμνια έβασκον παντού και βοών άγέλοι και ίππων, έν άδελφική συμβιώσει ένφ' ήρθούντο πλησίον αϊ σκιαδες των φυλάκων, με την έπιμήκη εκ ξηρών χόρτων στέγην και τους λεπτούς και στρεβλούς στύλους των, ως μέγала κωψαλά πτηνά, ήρθάμενα επί των κατίσχυων ποδών των. Άπό πολλά μέση άνέβαινον λευκοί κικνοί, ταχέως έξαφανιζόμενοι εκ του πολλού φωτός τής ήμέρας, και ύπεφάνινον κάποτε γλώσσα φλογών, ένφ' άντήχει ό τριγμός του ξηρού χόρτου, καιομένου επί των άλωνίων των σταφιδοκτημόνων. Οι βουνοί προς άνατολάς έκρύπτοντο μέσω ποταμών πεπυκνωμένης όμίχλης και μόνον αϊ άκρόρειαι άσθανώς διεγράφοντο εις τον όρίζοντα, ως κακομμένα χάρτινα συμπλέγματα ήπισθεν γαλανής ύάλου. Και έν τή νεκρική έκείνη τής πεδιάδος ήσυχία, μόνον τα ξηρά χόρτα και τα φύλλα έψιθυρίζον, κινούμενα ύπό του άνέμου, ήστις έπέπνεεν άπό τής θαλάσσης δροσερός δροσερός.

(Έπεται συνέχεια).

ΑΝΑΓΡΑΦΕ ΚΑΡΚΑΒΙΤΕΛΕ

ΔΗΜΩΔΗΣ ΠΟΙΗΣΙΣ

Φεγγάρι, για βασίλειψε, άστρι μου, πέσε κάτω, να σκοτειδιάσουν τα στενά, να πάθουν οι διαβάταις. Να πάν οι ξένοι σπείν τους κ' οι 'ντόπιοι τ'α' δικά τους, να πάη κι' ο νός όπ' αγαπαί' ετήν αγαπητικιά του.

ΙΑΤΡΙΚΑΙ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ
ΘΕΡΜΑΝΣΙΣ ΤΩΝ ΟΙΚΙΩΝ

Έάν πραγματικώς έξαρτάται άπό την θέλησιν και άπό την δύναμιν του άνθρώπου να μεταβάλη ήρωσούν και να τροποποιήση την κατάσταση τής περι αυτών άτμοσφαιρας, ούδαμού δύναται να πράξη τούτο τόσοσ εύκόλως και άσφαλώς, ήσον έν τή οικία του τον χειμώνα διά τής θερμάνσεως.

Η Θέρμανσις λοιπόν δέν είνε άλλο, παρά το μέσον διά του όποιου δημιουργούμεν, ούτως ειπέιν, τεχνητόν κλίμα έν τοίς οικήμασιν ήμών, και διά του όποιου την έν αυτούς άτμοσφαιραν προσπαθούμεν να καταστήσωμεν ξηράν και έξουσαν θερμοκρασίαν άνάλογον προς την θερμοκρασίαν του σώματός μας, το όποϊον, έν εκτεθή εις ύπερβολικά ψύχη, άσθενεί και άποθνήσκει.

Έπειδή δε και ό φετινός χειμών προσδοκείται έκτάκτως δριμύς εις τάς εύκράτους ήμών χώρας και έπειδή παρ' ήμιν δέν γίνεται συχνάκις λόγος περί θερμάνσεως, ούδέ είνε αϊ οικίαι μας, ως έν Ήρώπη, τοιουτοτρόπως ψυχοδομημένοι, ώστε πρόχειρος και άβλαβής να είνε ή θέρμανσις αυτών, διά τούτο θα λάβωμεν το ύάρρος να σημάσωμεν ένταύθα όλίγα τινά χάριν των άναγκαστών τής Έστίας.

Καθώς είπομεν άνωτέρω, ή θέρμανσις έχει τον σκοπόν να καταστήση την έν τοίς οικίαις μας άτμοσφαιραν ξηράν και θερμήν. Άλλά μόνη ή θέρμανσις κακώς ήθελεν έμπληροί την άπαιτησιν ταύτην, έν δέν ύπεστηρίζετο εις τούτο και ύπό των παραδών τοίχων των οικων μας. Διότι αναλόγως προς τους πόρους αυτών εισχωρεί και περισσότερος άήρ, αυτός δε, ως κακός άγωγός τής θερμότητος, συγκρατεί την ζέστην, ήπως δέν την άφίνει να φύγη και το στρώμα του άέρος, το εύρισκόμενον μεταξύ των διπλών παραθύρων, ήποια φέρουν τον χειμώνα όλα αϊ οικίαι των εύρωπαϊκών χωρών, έξαιρουμένης ίσως μόνης τής χερσονήσου του Αίμου.

Έάν όμως οι τοίχοι μιές οικίας είνε έκτισμένοι επί ύγρου έδάφους, το ύπόγειον ύδωρ, ακολουθούσν τους νόμους τής φυσικής, άνέρχεται και πληροί τους πόρους των και κάμνει τους τοίχους ύγρούς, έπιβλαβεστάτους δηλαδή εις την ύγειαν των ένοικούντων, διότι το ύδωρ αποδιώκει εκ των πόρων τον άέρα και, όν κωλός τής θερμότητος άγωγός, άπορροφά διαρκώς την θερμότητα των σωμάτων μας, δι' ό και έν τοιαύταις οικίαις διαρκώς κρυόνομεν και ριγούμεν.

Πρό παντός ήμωσ πρέπει να μή κοιμώμεθα

ποτέ έγγυς ύγρών τοίχων, διότι τής ύγρασίας των συνέπειαι δέν είνε μόνον οι ρευματισμοί, αλλά και άλλαι σοβαρότεραι άσθενείαι των άρθρων και των νεφρών.

Δέν άμφιβέλλω ότι οι πλείστοι των πασχόντων τοιαύτας άσθενείας άπέκτησαν αυτάς, διότι κατοικούν εις κάθυρα οικήματα, των όποιων τα θεμέλια πληροί διαρκώς το ύπόγειον ύδωρ, ήπου δε ακούομεν, ότι ύπάρχουν πολλοί ποδαλγούντες και ρευματικοί, πρέπει πάντοτε να ήμεθα βέβαιοι ότι τής άσθενείας των αίτια είνε αυτή ή κατοικία των.

Κατά το βραχύχρονον διάστημα, άφ' ού ήρχισα έν Κωνσταντινουπόλει να έξασκώ το ιατρικόν επαγγέλμα, και αναλόγως προς τον είσέτι λίαν στενόν και περιωρισμένον κύκλον των σχετικών προς το ζήτημα τούτο παρατηρήσάων μου τους πλείστους των πασχόντων άσθενείας των άρθρων, των νεφρών και των νεύρων έβρον μεταξύ των οικούντων εις τα χθαμαλά τοπία τής έπταλόφου, και μάλιστα έντός νεοδηήτων οικιών, επί των τοίχων των όποιων δραταί είνε άκόμη αϊ άπαίσιαι έκείναι κηλίδες τής ύγρασίας.

Αυτάι αϊ κηλίδες δέν προέρχονται, ως γενικώς πιστεύεται, άπό την ύγρασίαν, ή όποια ήτο μέχρι τούδε κρυμμένη εις τον τοίχον και τώρα έφάνη έπ' αυτού, αλλά παράγονται άπό τους έσωθεν έκπεμπομένους άτμούς, οι όποιοι συμπυκνούνται επί των ψυχρών τοίχων των δωματιών.

Έάν οι τοίχοι ήσαν ξηροί, το ύδωρ ήθελε διαφύγει διά των ανοικτών πόρων των, άλλ' έπειδή είνε ύγροι και οι πόροι των γεμάτοι άπό ύδωρ, δέν δύναται να εισέλθη και το νεωστί σχηματιζόμενον ύδωρ και διά τούτο μένει επί τής έπιφανείας των ως ύγρα και μελαψή κηλίς.

Το κάλλιστον μέσον προς ταχέαν άποξήρανσιν νεοδηήτων οικιών είνε ή θέρμανσις αυτών με άνοικτάς θύρας και παράθυρα, έπειδή τοιουτοτρόπως έξατμίζεται ή έν τοίς τοίχοις ύγρασία και αποδιώκεται ό κακορεσμένος ύγρασίας άήρ.

Τον χειμώνα δε θερμαίνομεν τα δωμάτιά μας, διά να μή αφήσωμεν το σώμα μας να χάση πολύ ποσόν τής ιδιότης του θερμότητος.

Η πλέον εύάρεστος διά τον οργανισμόν μας θερμοκρασία είνε ή +20° Κελσίου, έξαιρέσει μικρών διαφορών, προερχομένων άπό την ιδιοσυγκρασίαν του καθενός, την άγωγήν και τάς άλλας του συνήθειας. Διαρκούσντος του ύπνου ή διαπάνη τής θερμότητος είνε όλιγωτέρα, ως εκ τούτου δε τους κοιτώνάς μας δέν πρέπει να θερμαίνωμεν πλέον των + 12—15° Κελσίου.

Τους άναγκώστας ήμών άποτρέπομεν του να μίμηθώσι τους φανατικούς έκείνους όπαδούς τής σκληραγωγίας, οι όποιοι κοιμώνται έντός δωμα-

τίων, μηδέποτε θερμανθέντων, διότι τότε δυσὶν ἄλλοτερον θά συμβῆ, ἢ ὅτι χάσουν πολλήν θερμότητα, ἢ παγώσουν δηλαδή, ἢ ὅ ἀναγκασθῶν νὰ τυλίξουν τὸ σῶμα των εἰς παχέα ἐφαπλώματα, δι' ὧν μεγάλως θὰ παρακωλυθῆ ἡ ἐξάτμισις τοῦ σώματος των.

Τὸν χειμῶνα δὲ τὰ ψυχρὰ δωματῖα εὐκόλως γίνονται καὶ ὑγρὰ καὶ εἰς τοὺς τοίχους των ἐπικαθιῆνται οἱ ἀτμοὶ τοῦ ὕδατος.

Ἡ καλὴ θέρμανσις ἔχει πρὸς τούτοις καὶ τοὺς ἐξῆς σκοποὺς.

Πρῶτον, νὰ θερμαίνῃ ταχέως.

Δεύτερον, νὰ διαρκῆ ἐπὶ χρόνον ἰσχυρόν.

Τρίτον, νὰ θερμαίνῃ μᾶλλον διὰ τῆς ἀγωγῆς παρὰ διὰ τῆς ἀκτινοβολίας καὶ

Τέταρτον, ὅσον τὸ δυνατὸν ἰσομερῶς νὰ θερμαίνῃ ὅλα τὰ ἐν τινι χώρῳ στρώματα τοῦ ἀέρος.

Αὐτὰς τὰς ἀπαιτήσεις δὲν εἶνε ἐπιτήδεια νὰ ἐκνοποιήσουν τὰ πύραυλα, οὔτε τὸ ἀνοικτὸν πῦρ τῆς ἐστίας.

Τὸ πῦρ τῆς ἐστίας εἶνε τὸ πρωτογενὲς θερμαντικὸν μέσον καὶ φέρει πράγματι βρομαντικὴν τινα αἰγλήν. Διότι ἡ ποίησις δὲν χωρίζει τὴν ἐστίαν ἀπὸ τῆς οἰκίας, πάντας δὲ μᾶς καταλαμβάνει ἀόριστον αἰσθημα ἡδονῆς, ὅταν βλέπωμεν φλέγον καὶ σπινθηρίζον τὸ πῦρ τῆς πατρικῆς ἡμῶν ἐστίας.

Τὸ μόνον προτέρημα τοῦ πυρός τούτου εἶνε ὅτι ἀνάπτει ταχέως, σθῦνει ἄνω ἐπίσης ταχέως καὶ θερμαίνει μόνον διὰ τῶν ἀκτίνων τοῦ τὰ πλησίον κείμενα στρώματα τῆς ἀτμοσφαιρας. Ἡμεῖς δὲ καθήμενοι ἐγγὺς τοῦ πυρός τούτου θερμαινόμεν μόνον τὰς χεῖρας καὶ τὸ πρόσωπον, ἐν ᾧ ἡ βράχις ἡμῶν βίγχι καὶ παγώνει.

Πρὸς θέρμανσιν τῶν οἰκημάτων μας τὸ μᾶλλον ἀξιοσύστατον μέσον εἶνε αἱ θερμάστραι, σιδηραὶ ἢ πλινθόκτιστοι. Καὶ αἱ σιδηραὶ ὁμοίως πρέπει ἐσωτερικῶς νὰ εἶνε ἐπεστρωμένα διὰ πλίνθων, διότι δὲν ὑπάρχει χειρότερον καὶ ἐπιβλαβέστερον πρᾶγμα εἰς τὴν ὑγίειαν μας τῶν μικρῶν κείνων καὶ ἐκ λεπτοῦ σιδηροῦ ἐλάσματος κατασκευασμένων θερμαστρῶν, οἱ αἱ πανταχοῦ σχεδὸν τῆς Ἀνατολῆς εἶνε ἐν χρήσει, διότι εἶνε ἐφθνηκαὶ καὶ δὲν ἀπαιτοῦν πολὺν τόπον πρὸς τοποθέτησίν των.

Αὐταὶ αἱ θερμάστραι θερμαίνουν μόνον διὰ τῶν ἀκτίνων, τὰς ὁποίας ἐκπέμπουν, πρὸς τούτοις δὲ ἐκπέμπουν διὰ τῶν πετυρακτωμένων παρειῶν των καὶ τὸ ἐπικίνδυνον διὰ τὴν ζωὴν μας ὀξειδίου τοῦ ἀνθρακος.

Ἐν Εὐρώπῃ ἐφευρίθησαν καὶ ἐφηρησθήσαν διάφορα συστήματα πρὸς θέρμανσιν μεγάλων οἰκοδομῶν, οἷον θεάτρων, νοσοκομείων, στρατώνων, ἐκκλησιῶν, φυλακῶν, προσέτι δὲ καὶ πρὸς θέρμανσιν κινουμένων σιδηροδρομικῶν ἀμαξοστοιχιῶν κτλ.

Περὶ αὐτῶν ἄνω δὲν λέγομεν ἡμεῖς οὐδὲ λέξιν ἐνταῦθα, πρῶτον, διότι δὲν ἔχουν κἀνὲν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ὑγίειαν μας καὶ δεύτερον, διότι ἡ ἐξέτασις καὶ μελέτη αὐτῶν εἶνε ἔργον μᾶλλον ἀνθρώπων ἀσχολουμένων εἰς τὴν μηχανικὴν.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Θ. Χ. ΦΛΩΡΑΣ.

ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΓΗΝ

Τὸ πρόβατον δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς ἀληθὲς χρυσορυχεῖον, πολλὸ μᾶλλον προσδοκώμενον ἢ πάντα ὁμοῦ τὰ ἐν ἐνεργείᾳ χρυσορυχεῖα τῆς ὑφ'ἡλίου. Κατὰ τινα στατιστικὴν, ἣτις δύναται νὰ θεωρηθῆ ὅπως ἴσως ἀκριβῆς, διότι ἐγένετο ἐντολὴ τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως, ἡ παραγωγὴ τοῦ ἐκ προβάτων μαλλίου ἀνέρχεται κατ' ἔτος εἰς 800 χιλιάδας τόνων ἀξίας 8 δισεκατομμυρίων φράγκων. Ἡ Αὐστραλία καὶ ἡ Νέα Ζηλανδία μόναι παράγουσι μαλλίον ἀξίας 600 εκατομμυρίων φράγκων καὶ βάρους 75 εκατομμυρίων χιλιogramμίων. Τὰ ἐν τῷ ἀρκτικῷ τῆς Καλῆς Ἑλπίδος ποίμνια παράγουσι 15 εκατομμύρια χιλιogramμίων μαλλίου ἀξίας 50 εκατομμυρίων φράγκων. Ἐν Λα-Πλάτα 100 εκατομμύρια πρόβάτων, δίδουσι μαλλίον 250 εκατομμυρίων φράγκων κατ' ἔτος. Αἱ δὲ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι ἔχουσι 50 εκατομμύρια πρόβατα, ἅτινα δὲν ἐπαρκοῦσιν εἰς τὸν πληθυσμὸν. Ἐν Εὐρώπῃ ἔχουσι 200 εκατομμύρια πρόβάτων παράγοντα 200 εκατομμύρια χιλιogramμίων μαλλίου ἀξίας 900 εκατομμυρίων φράγκων. Τὴν μεγαλύτεραν παραγωγὴν μαλλίου ἐν Εὐρώπῃ ἔχει ἡ Ρωσσία, μετ' αὐτὴν δ' ἔρχονται κατὰ σειράν ἡ Ἀγγλία, ἡ Γερμανία, ἡ Γαλλία, ἡ Αὐστρία, ἡ Ἰταλία, ἡ Ἰσπανία. Ἐκ τῶν εὐρωπαϊκῶν πόλεων τὴν μεγαλύτεραν εἰσαγωγὴν μαλλίου ἀκατεργάστου ἔχουσι κατὰ σειράν τὸ Λονδίνον, ἡ Ἀνδέρση, τὸ Λίβεροπουλ, ἡ Βρέμη, ἡ Κάβρη, ἡ Μασσαλία. Ἡ γαλλικὴ βιομηχανία κατεργάζεται ἐτησίως πλέον τῶν 100 εκατομμυρίων χιλιogramμίων μαλλίου.

Αἱ γαλλικαὶ ἐφημερίδες ἀναγράφουσιν ὅτι ἐγένετο δοκιμαὶ νέου εἶδους πυρίτιδος διὰ τὰ ὄπλα Γερμ. Ἡ πυρίτις αὕτη δίδει πολλὴν μεγαλύτεραν δύναμιν εἰς τὴν βολήν, ἢ ἐκείνη τῆς ὁποίας γίνεται χρῆσις.

Ἐν Λονδίνῳ ἐγένετο κατ' αὐτὰς μεγάλη ἀγορὰ λαγωνικῶν κυνῶν, ἐξ ὧν τινὲς ἐπωλήθησαν εἰς ὑψηλότητας τιμῆς. Οὕτω κύων τις ἡλικίας εἴκοσι μηνῶν ἐπωλήθη ἀντὶ 850 λιρῶν, ἄλλοι δὲ κύωνες εἰς τιμῆς κυμαινομένους μεταξὺ 20 καὶ 500 λιρῶν.

Ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτεῖαις τῆς Ἀμερικῆς ἡ σημερινὴ ἐπιτεταμένη χρῆσις τῶν ἐπιστολικῶν δελταρίων, φέρει ἐπαισητὴν μείωσιν τῆς καταναλώσεως ἐπιστολογραφικοῦ χαρτοῦ. Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ὡς ἐκ τούτου τὰ χροστοποιεῖα τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ὑπέστησαν εἰς τὰ κέρδη αὐτῶν ἐλάττωσιν 12—15 εκατομμυρίων δολλαρίων.

Μεγάλῃ ἐορτῇ γαλλορωσικῆ παρασκευάζεται ἐν Παρισίοις κατὰ τὰ τέλη ἐκαστῶς μηνὸς πρὸς ἄελος τοῦ ἐν Πετρούπολει γαλλικοῦ ἀγαθοεργοῦ συλλόγου διατελοῦντος ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Αυτοκρατορίας τῆς Ρωσσίας.

Πλούσιος ἀμερικανός, ὀνόματι Οὐίλλιαμσὼν, ἐδώρησεν εἰς τὴν πόλιν Φιλαδέλφειαν 12 εκατομμύρια δολλαρίων, ἣτοι 60 περίπου εκατομμύρια δραχμῶν, πρὸς

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΔΕΛΦΗΝ ΤΟΥ ΜΑΡΚΟΥ ΜΠΙΟΤΣΑΡΗ*

Ἐπέρασεν αἰῶνας ἐμπροστί σου, ἡ γενεά σου κοίταται στὸ γῶμα, τὸ δάσος ἔπεσεν δλόγυρά σου, σὸ στέκει, δένδρο μοναχό, ἀκόμα.

Τὸ μάτι σου τὸ γαλανὸ φωτίζει ἡ ἀστραπὴ κινδύνων καὶ ἀγώνων, στὸ αὐστηρό σου πρόσωπο βολίζει ἀνέσπερη αὐγὴ μεγάλων χρόνων.

Φαίνεσαι σὰν νὰ κίνησαι τὸ βῆμα ἀπὸ τῆς ἱστορίας τ' ἀκροπόλι, ὅπου αἰώνιο τραγοῦδι ψάλλει στοὺς ἥρωας τὸ μυριμμένο κύμα.

Πόσα ὄνοματα ἀγιασμένα, ποῦ ἀπ' τὸν πόλεμον ἀκόμ' ἀγχιζοῦν, τριγύρω σου προβάλλουν ἕνα ἕνα, σὰν ἀστρα ποῦ τὴν ὄψι σου στολίζουν!

Καὶ ποῖα βασίλισσα δὲν θὰ φθονήσῃ αὐτὸ τὸ ἄσπλο, λαμπρὸ σου στέμμα; ποῖος δὲν θὰ πῆσῃ νὰ σὲ προσκυνήσῃ, τοῦ Μάρκου ἀδελφῆ, τοῦ Μάρκου αἵμα;

Τὸ θεῖκό του αἶμα ποῦ ἐγγύθη κ' ἐξέστανε τὸ παγωμένον γῶμα, δίνει ζωὴ στ' ἀδελφικά σου στήθη, τρέχει στής φλέβες σου ἄγνὸ ἀκόμα!

Ἄφρασε τοὺς παλμούς του νὰ μετρήσω, προστῶ ὁ θάνατος νὰ τὸ φυγῶνῃ, ὅς τ' ἄγχο σου χέρι νὰ φιλῆσω, ποῦ ἔσφιξεν ὁ Μάρκος πρὶν πεθῶνῃ!

Ὅπισα φέρε με στὰ μονοπάτια ποῦ πέρασεν ἡ μακρὴν ζωὴ σου! τί εἶδαν τὰ γέροντά σου μάτια, τί ἔχεις παρασμένα διηγῆσαι!

Ὡ, διηγῆσαι μου! μέσ' στὴ λαλιά σου ὡσὰν ν' ἀκούω μουσικὴ ἀρίστη ποῦ φθάνει στὴν καρδίαν μου σὰν μαγεῖα ἀπὸ τὴ διαφωστούστη γενεά σου.

Ἴδω σὴν κλονοῦνται δλόγυρά μας ἐκεῖν' οἱ ἥρωες οἱ δοξασιμένοι! λάμπουν σὰν ἀγγελοὶ λευκοί, τοὺς ραίνει φῶς ῥοδοστάλακτο, ἡ 'λευθερία μας!...

Ἐσχάστηκεν ἐκείνη ἡ ἡμέρα καὶ στής ψυχῆς μας στάκτη κρῶα μένει, κ' ἔρχεται ἀγνωστὴ καὶ φεύγει ξένη, ἡρώων ἀδελφῆ καὶ θυγατέρα!...

Ὡ, πᾶρε τὸ τραγοῦδι μου μαζί σου, λουλοῦδι ποῦ τὸ χέρι μου σοῦ δίνει, θυμίαμα ποῦ ἡ καρδιά μου χύνει γιὰ σέ, γιὰ τὴ μεγάλη ἐποχὴ σου!

ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΗΣ ΠΡΩΒΒΑΣΙΟΣ

* Εφημερίδα.

Ἴδρουν βιομηχανικῆς σχολῆς ἐν τῇ ὁποίᾳ θὰ ἐκπαιδεύωνται παιδία ἄρρενα καὶ θήλεα, ἄνευ διακρίσεως φυλῆς καὶ θρησκείματος.

Ἐν τῷ θεάτρῳ τῆς Πίζας συνέβη πρὸ τινῶν ἡμερῶν τὸ ἐξῆς δυστύχημα: Ἡ πρώτη χορεύτρια ἀλιθίσασα ἐκ τοῦ δαπέδου τῆς σκηνῆς ἔπεσεν εἰς τὴν ὀρχήστραν. Ἐκτύπησε δ' ἐπὶ τῆς βαρυβαρίτου ἥτις καὶ συνετρίβη εἰς μυρία τεμάχια, πληγώσασα δύο ἐκ τῶν μουσικῶν. Ἡ δὲ ταλαίπωρος χορεύτρια μετρήθη ἀναίσθητος καὶ αἰματόφυρτος εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.

Ὁ Διμίλιος Ζολᾶ ἐτοιμάζει νέον αὐτοῦ ἔργον, δράμα ὑπὸ τὸν τίτλον Μαργδαληνή. Τὸ δράμα τοῦτο θὰ παρασταθῆ προσεχῶς ἐν τῷ Ἐλευθέριῳ θεάτρῳ τῶν Παρισίων.

Τὸ δημοτικὸν συμβούλιον Γόμης εἶχε συστάσῃ πρὸ τινος ἐπιτροπῆν, πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ οἴκου ἐν τῷ ὁποίῳ κατέκει ο ζωγράφος Ραφαήλ κατὰ τὴν ἐν Γόμῃ διαμονὴν αὐτοῦ. Ἡ ἐπιτροπὴ ἐπεράτωσεν ἤδη τὰς ἐπὶ τούτῳ ἐρεῖνας, ὑποδεικνύει δὲ μικρὸν τινα οἰκίσκον μεταξὺ τοῦ Borgo Nuovo καὶ Borgo Vecchio κείμενον, ὡς τὴν πάλαι κατοικίαν τοῦ μεγίστου τῶν ἰταλῶν καλλιτεχνῶν.

Ὁ πολωνὸς μυθιστοριογράφος Ἰβρίκος Σιγκεβιτς, συγγραφεὺς τοῦ περιαλήτου μυθιστορήματος διὰ πυρὸς καὶ αἰδήρου, διὰ τοῦ νεοτάτου αὐτοῦ ἔργου τοῦ Κυρίου Πολιδοδόβακη, ἔχει μόνον τὸν ἀριμὸν τῶν θαυμαστῶν τοῦ ἠδῆθεν ἀλλ' εὔρε μεταξὺ αὐτῶν καὶ ἐνθουσιώδη τινὲ Μαϊκήνην, ὅστις ψευδωνύμως ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτοῦ τοῦ ἐν τῷ μυθιστορήματι ἥρωος ἀπέστειλε πρὸς τὸν συγγραφέα ὄχι εὐτέλες τι ποσόν, ἀλλὰ δεκαπέντε χιλιάδας ῥοβῆλια! Τοῦ ποσοῦ τούτου ἠρνήθη τὴν ἀποδοχὴν ὁ Σιγκεβιτς, ἀπαντήσας διὰ τοῦ τύπου πρὸς τὸν ἀνόνημον δωρητὴν, ὅτι τὰ χρήματα κατατέθησαν εἰς τὴν διάθεσιν αὐτοῦ παρὰ τὴν τραπεζίτην, ὑπὸ τὸν ὄρον ὅτι ἂν ἐντὸς τριετίας δὲν ζητηθῶσι θὰ διατεθῶσιν ὑπὲρ ἀγαθοεργῶ ἀσκοῦ.

ΣΚΕΨΒΙΣ

Ἡ ἐνπροσηγορία εἶνε διὰ πολλοὺς ἐπίσημος στολὴ τὴν ὁποίαν ἀπεκδύονται ἡμεῖς ὡς ἐπανέλθουσιν εἰς τὸν οἶκόν των.

Οἱ ἀσθενεῖς τὸν χαρακτήρα εἶνε ἡ προφυλακὴ τοῦ στρατοῦ τῶν ποιητῶν καὶ βλάπτουσι πλειότερον καὶ αὐτῶν τῶν κακῶν.

Ἐνδόξως κηρύττομεν τὰ ἐλαττώματα τῶν φίλων μας, ἀλλὰ δυσκόλως ἀνομολογοῦμεν τὰ προτερήματα τῶν ἐχθρῶν μας.

Κακολογοῦντες ἡμᾶς αὐτοὺς ἀναγκάζομεν τοὺς ἄλλους νὰ μᾶς ἐπαινεῶσιν.

Πρέπει νὰ μὴ ἐπιδεικνύῃ τις τὸ πνεῦμα τοῦ εἰς μωρούς, μηδὲ τὰ πλοῦτη τοῦ εἰς πένητας.

Ἡ καρδιά ἔχει τὸ προνόμιον νὰ διαφυλάττῃ τὴν ἐνθύμησιν μόνου τῶν εὐτυχῶν ἡμερῶν—τὸ πνεῦμα ὄχι.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Γιά τον υπηρέτη.

Τὸ ἐξῆς ἀνέκδοτον ἀναφέρεται εἰς τὸν Ψευδαρί-
κον Γουλιέλμον Δ' τῆς Πρωσίας.

Κατὰ θερμὴν τινα ἡμέραν τοῦ ἔτους 1818 ἐν μι-
κρῇ κἀλει λουτρῶν τῆς Βάδης πολλοὶ τῶν θαμνῶνων
συνηγμένοι ἐν τῇ λέσχη ἐχαρτοπαίκτου. Ἦσαν ὅλοι
τόσον ἐπισηγολημένοι περὶ τὴν πρασίνην τράπεζαν
ὡστα οὐδ' ἐπίσεξαν εἰς ὑψηλὸν τινα καὶ εὐμορφον
νεανίαν ἀπλούστατα ἐνδεδυμένον καὶ κομωμένον μέ-
χρι λαμποῦ, ὅστις εἰσήλθε πρὸ μικροῦ καὶ σταθεῖς
πρὸς αὐτοὺς τὸ παιγνίδιον.

— Ἐν τάλληρον εἰς τὸ ἐπτά! εἶπεν αἰφνης ὁ νέ-
ηλος καταθέτων ἐν τρίμακρον ἐπὶ τοῦ χαρτίου.

Ὁ ἔχων τὸν μπάγκον προσέδλεψε μετὰ περι-
φρονήσεως τὸν νέον παίκτην ὅστις ἤρχετο νὰ βάλῃ
τὸ πενήγρον τοῦ τάλληρον ἐν μέσῳ σωροῦ χρυσῶν
νομισμάτων. Καὶ ὅταν ἔχασε τὸ ἐπτά, λαθὼν τὸ
ἀργυροῦν νόμισμα, ἀντὶ νὰ προσέδῃ αὐτὸ εἰς τὸν
χρυσῶν σωρὸν ἐν εἰς πρὸ αὐτοῦ, τὸ ἔριψεν ὑπὸ τὴν
τράπεζαν εἰπὼν:

— Αὐτὸ γιὰ τὸν υπηρέτη!

Ὁ νεανίας κατέστη πελιθὸς ἐξ ὀργῆς:

— Ἴδὲν μπάγκο σας! ἔκραξε τύψας διὰ τοῦ γρόν-
θου τὴν τράπεζαν.

— Καὶ ἂν κερδήσω τί ἐγγύησιν ἔχω διὰ τὰ χρή-
ματα; Ἐρωτᾷ εἰρωνικῶς ὁ παίκτης.

— Τὸ ὄνομά μου!

Ἐἶπεν ἐκεῖνος, καὶ ἀνοιξας τὸν ἐπενδύτην, ἔδειξε
τὸν ἀστέρα τοῦ Μέλανος ἀετοῦ ἐπὶ τοῦ στήθους:

— Εἶμαι ὁ διάδοχος τῆς Πρωσίας!

Πάντας οἱ καριστάμενοι ἔμειναν ἐμβρόντητοι· αἱ
χεῖρες τοῦ παίκτη ἤρχισαν νὰ τρέμουν.

Ἐσυρεν ἐν χαρτίον — καὶ ἔχασεν.

Ὁ πρίγκηψ διάδοχος τῆς Πρωσίας ἔλαβε τὸ δλον
ποσὸν ἀνεργόμενον εἰς διασχίλια λουδοβίκεα, τὰ ὅποια
ὁ παίκτης ἔδωκεν εἰς αὐτὸν ἐντὸς σακκιδίου, καὶ ῥί-
ψας αὐτὰ περιφρονητικῶς ὑπὸ τὴν τράπεζαν εἶπε:

— Καὶ αὐτὰ γιὰ τὸν υπηρέτη!

Καὶ στρέψας τὰ νῦτα, ἐξῆλθεν ἀγερώχως τῆς αἰ-
θούσης.

κῆτημα γνωριμίας.

Ἄσωτος υἱὸς πλουσιωτάτου πατρὸς ἐπισκέπτεται
γνωστὸν τραπέζιτην τῶν Ἀθηναίων:

— Θ' ἀπορήσετε βέβαια πῶς ἐνῶ δὲν σᾶς γνωρίζω
καθόλου ἔρχομαι νὰ σᾶς ζητήσω δάνειον χιλίων
δραχμῶν.

— Ἀλλὰ σεῖς δὲν θ' ἀπορήσετε καθόλου, ἀποκρί-
νεται ξηρὰ ὁ τραπέζιτης, διατιέγω ὁ ὅποῖος σᾶς γνω-
ρίζω πολὺ καλά, δὲν σᾶς δίδω οὔτε λεπτόν.

Ἐὐσπλαγχνος ἄνθρωπος.

— Ἴδὲν βλέπεις ἐκεῖνον ἐκεῖ τὸν κοντὸ μὲ τὰ
γένεια;

— Αἶ;

— Πόσα δακρυσιμένα μᾶτια ἔχουν στεγνώσῃ χά-
ρις ἔς αὐτόν!....

— Γιατί;

— Ἐχει φάμπρικα μαντιλῶν....

Τὸ τάλληρον τοῦ Ἀγαθοπούλου.

Ὁ Ἀγαθόπουλος πηγαίνει εἰς τὴν ἀγορὰν, δίδει δὲ
εἰς τὸν κρεωπώλην ὡς ἀντίτιμον τοῦ κρέατος, τὸ
ὄπεσον ἡγέραςεν, ἐν πεντοδραχμῶν Ὀθωνος. Ὁ
κρεωπώλης ἐξετάζει τὸ νόμισμα καλὰ καὶ τὸ δίδει
ἐπίσω:

— Κύριε, αὐτὸ εἶνε κάλπικο!

Ὁ Ἀγαθόπουλος τὸ λαμβάνει ἀνὰ χεῖρας, φορεῖ
τὰ δλοκτρά του, τὸ γυρίζει ἀπ' ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ καὶ
τέλος βλέπων διὰ ἔφερε τὸ νόμισμα χρονολογίαν ἐκ-
τυπώσεως 1833:

— Ὡχ ἀδερφε, δὲν μὲ συχωρᾷς! Ἀπ' τὰ τριάντα
τρία ἕως σήμερα, ποῦ θὰ πῆ πενήντα πέντε χρόνια
δὲν τὸ γνώρισαν πῶς εἶνε κάλπικο, καὶ τῶρα τὸ κατά-
λαβες ἐσύ; Πάρ' το καὶ καλὸ εἶνε!

Τὸ κῆτος καὶ ὁ Ἰωνᾶς.

— Κότταζε τί λαμπρὰ αὐτὴ ἡ εἰκὼν ποῦ παρι-
στάνει τὸ κῆτος καὶ τὸν προσήτην Ἰωνᾶν.

— Τὸ κῆτος μάλιστα, μα τὸν Ἰωνᾶν δὲν τὸν βλέπω.

— Νὰ βλάκα! πῶς θὰ τὸν ἴδῃς ἀφοῦ εἶνε μέσ'
ἔς τὴν κοιλιὰ τοῦ κῆτους;

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

ΤΟ ΣΤΙΒΩΜΑ ΤΩΝ ΥΠΟΔΗΜΑΤΩΝ

Ὁ καθείς βεβαίως ἔχει παρατηρήσῃ ὅτι ἡ ὕλη
διὰ τῆς ὁποίας στιλβώνονται τὰ ἐμ δέρματος
ὑποδήματα εἶνε ἀλοιφὴ μαύρη οὐδόλως στίλβου-
σα. Ἀλλὰ ἀφοῦ ἀλειφθῇ διὰ ταύτης ἀναλυόμε-
νης τὸ ὑπόδημα καὶ τριβῇ γοργῶς διὰ ψήκτρας
ἀπαστρέπται ὡς καθρέπτης.

Τίς ἡ αἰτία τοῦ παραδόξου τούτου φαινομένου;

Ὁ ἠλεκτρισμός.

Τί δὲ εἶνε αὐτὸ τὸ ἀπαστρέπτον;

Ἀδάμας!

Ὅσον ἀστειὸν καὶ ἂν φαίνεται τὸ πρᾶγμα,
εἶνε ἕμως ἀληθέστατον. Ὁ ἀδάμας οὐδὲν ἄλλο
εἶνε ἢ ἀνθραξ κρυσταλλωμένος· τὸ δὲ κυριώτατον
στοιχεῖον τῆς ἀλοιφῆς τῶν υποδημάτων εἶνε
ἐπίσης ἀνθραξ ὑπὸ τὴν μορφήν καρπιᾶς.

Διὰ τῆς προστριβῆς τῆς ξηρᾶς ψήκτρας ἐπὶ
τοῦ δέρματος παράγεται ἠλεκτρισμός, ὅστις ἔχει
τὴν ιδιότητα ν' ἀποκρυσταλλῶν τὸν ἀνθρακα.
Τὸ καλῶς ἐστιλβωμένον ὑπόδημα καλύπτεται
οὕτω δι' ἀπειρων μικροσκοπικῶν ἀδαμάντων καὶ
ἐνεκα τούτων λάμπει.

Ἐς παρηγορηθῶσι λοιπὸν οἱ μὴ φέροντες ἀδά-
μαντας οὕτε εἰς τοὺς δακτύλους, οὔτε ἐπὶ τοῦ
στήθους· ἔσον καὶ ἂν εἶνε πτωχοί, δι' ἐνὸς μὴ-
νου πενταλέπτου διδομένου εἰς ἐπιτηδεῖον στιλ-
βωτῆν δύνανται νὰ περιβληθῶσιν ὑποδήματα
... ἀδαμαντοκόλλητα.